naš tednik

LETO XXXIII. — Številka 46 12. novembra 1981 Cena 5.— šil. (7 din)
Poštnina plačana v gotovini Celovec P. b. b.
Erscheinungsort Klagenfurt Verlagspostamt 9020 Klagenfurt

Volilni časi v posameznih občinah južne Koroške

6.30—17.30 **Podklošter**
7.00—12.00 **Kotmara vas**
7.00—13.00 **Celovec**
Bekštanj, (Loče, Brnca)
7.00—14.00 **Šmarjeta v Rožu**
Bistrica v Rožu
7.00—15.00 **Hodiše**

7.30—14.00 **Galicija**
Globasnica
Dholica
8.00—12.00 **Ruda,** (Spodnja vas)

Sele
Št. Štefan n. Z. (Gostinja vas, Trata, Blače in Št. Pavel)

Šentjakob v Rožu, (Podgorje)
Vernberk
8.00—13.00 **Grebinj,** (volišča Grebinj Klošter, Gruče, Krčanje in Pustrica samo do 12.00)

Otok
Pokrče
Škofiče
Rožek
Vrba (Loga vas, Kostanje)
8.00—14.00 **Pliberk,** (Bistrica)
Suha
Žitara vas

Velikovec, (Vovbre, Št. Peter na Vašinjah, Tinje, Rute, Trušnje)
Žrelec, (Medgorje, Radiše)
Grabštanj
Žihpolje
Borovlje
Čajna/Zila, (Št. Jurij, Črešnje)
Beljak, (Marija na Zili)
8.00—15.00 **Bilčovs**
Štalenska gora
Straja vas, (Drašče, Zilska Bistrica)
8.00—16.00 **Dobrla vas,** (Kazaze)
Železna Kapla-Bela
Škocijan, (Šentvid v Podjuni)
Šmohor, (volišči Brdo pri Šmohorju in Goriče samo do 13.00)
8.30—14.30 **Djekše,** (volišče Kneža od 9.00—14.00)

Podatke smo prejeli od okrajnih glavarstev!

UVODNIK

O govoru, ki ga je imel Wagner v predzadnji nedeljski radijski oddaji deželnega glavarja, je NT že poročal. Nakazal je neverodostojno govorjenje Wagnerja z ozirom na vprašanje dvojezičnih topografskih napisov. Danes hočemo nadaljevati politično analizo Wagnerjeve pustolovske retorike, hkrati gre za stavčno analizo, s pomočjo katere bomo odkrili nekaj idejnih posebnosti, ki jih slušatelj v naglici predavanja ali bralec pri hitrem branju kaj rad spregleda. Wagner se je dobro branil vseh kasnejših očitkov in hudobnih oporekanj, saj je ob koncu svojega govora dejal, da ve, da bojo hudomušni ljudje na obeh straneh zagnali vik in krik. S tem je „zagotovil", da je njegova argumentacija resnična, vse naknadne pripombe k temu pa zmes barvanja in odkrite sovražnosti. Moti se! Kajti mi mu ne bomo oporekali tam, kjer tega

Analiza Wagnerjeve pridige

njegov spis ne zasluži, pač pa tam, kjer je to neobhodno potrebno, če se hočemo zavzemati za resnična gledanja na razne dogodke.

Tudi če postavimo konec koncev Wagnerjev govor na glavo, temu nismo krivi mi, temveč deželni glavar sam. Saj bi mu bilo mogoče, da spregovori glavarsko besedo, pravilno, odlikovano z dimenzijo umske višine. Če tega očitno sam ni napravil, ni naša krivda. Smo edinole poročevalci in tolmači spregovorjene politične odločnosti.

Ljudje obeh narodov na Koroškem so veseli, pravi Wagner, da je v deželi končno zavladal mir, da obstaja tišina. Kakšen mir, za kakšno ceno, kje je tišina? Teden za tednom opozarjamo na nerešen status koroškega problema, dajemo pobude v tej in oni obliki (možnost koncerta v Velikovcu, poglobljeni stiki med Slovensko gimnazijo in nemškimi, pogovori na kulturni in gospodarski ravni, v politiki znani Operativni koledar, ki ni zbudil zaslužene pozornosti . . .) in lahko bi še nadaljevali domala celo stran. Teden za tednom se trudimo za konstruktivne predloge, kdo jih vzame resno? Takšna tišina je umetna, ni naravna, zavestna, ker ne sme biti, da bi se še našel nekdo, komur položaj ne ugaja. Od Wagnerja si smemo pričakovati, da probleme definira, ne pa, da jih zakriva. Da jih reši, ne pa, da meži in da jih zaradi tega ne sme biti.

Wagner pravi, da ni razumljivo, zakaj se nekateri še vedno razgražajo. Sploh pa spričo dejstva, da živimo v demokraciji in ker imamo zato gotove svoboščine, ki jih drugje ni. Na primer svobodo mišljenja. Torej: ker imamo zajamčeno svobodo mišljenja, svobodo govora, je za Wagnerja nerazumljivo, zakaj da ljudje izražajo svoje želje?

Slovenci nismo prispevali ničesar več, kar bi utegnilo zanimati politike na najvišji ravni, pravi Wagner. Nenehno odklanjamo zakon o narodnih skupinah in s tem da je naš intelektualni nivo izčrpan. Je takšna beseda nesramno zamolčanje dejstev? Ali nismo predložili pred letom dni Operativni koledar, ki vsebuje celo vrsto predlogov in idej, kako bi se dala nadaljevati pot legalne manjšinske zaščite, čeprav je

(Nadaljevanje na 3. strani)

Kmetice in kmetje, volite Skupnost južnokoroških kmetov!

V nedeljo, 15. novembra, bo koroško kmečko prebivalstvo spet volilo svoje poklicno zastopstvo, mandatarje 36-članske Kmetijske zbornice. **Tudi tokrat kandidira Skupnost južnokoroških kmetov, njen nosilec pa je odbornik Kmetijske zbornice ekon. svétnik Ignac Domej, pd. Zgonc.**

Skupnost južnokoroških kmetov je predložila program, ki vsebuje **enakopravnost vseh kmetov.** Posebno se hoče — kar je dokazala že doslej — posvetiti kmetom, ki imajo **težaven položaj in slabe izglede za bodočnost, npr. zaradi gorske lege ali majhnosti kmetije, predvsem pa tudi zaradi narodne pripadnosti!**

Večinske stranke imajo oblast, vedarle teh težav ne zmorejo in nočejo rešiti — sicer ne bi bilo zapostavljanja velikega dela kmečkega prebivalstva! **Prav tako bi bilo nesmiselno, ostati zaradi tega doma. S tem da resigniraš, težave niso rešene.**

Kandidati Skupnosti južnokoroških kmetov poznajo resnične probleme kmetic in kmetov, ker prihajajo iz njihove sredine: **zato zaslužijo tudi močnejšo podporo!**

Kmetice in kmetje, pojdite v nedeljo volit in dajte svoj glas Skupnosti južnokoroških kmetov, listi 4!

Na vprašanje, kdo sploh ima volilno pravico, lahko odgovorimo: tisti, ki dobijo glasilo Kmečke zbornice „Der Kärntner Bauer". S tem v zvezi bi pa radi poudarili, da imajo volilno pravico — poleg lastnikov — **tudi njihovi soprogi. Torej tudi kmetice, čeprav niso lastnice kmetije!**

Ignac Domej

IGNAC DOMEJ, pd. Zgonc v Rinkolah pri Pliberku, se je opredelil pri svojem gospodarjenju predvsem na svinjerejo; je soustanovitelj prvega krožka za rejo pujskov na Koroškem, kateremu danes predseduje. Zaradi svojega znanja in uglednosti je bil izvoljen za podpredsednika Koroške zveze za rejo prašičev in za člana organizirane proizvodnje svinj, ki povezuje vse produkcijske enote na Koroškem. Z ženo Dorotejo pa se ukvarjata tudi še z živinorejo. V kmečkem stanovskem zastopstvu je Ignac Domej skoro že pol življenja. 21 let je bil član ožjega odbora okrajne Kmetijske zbornice Velikovec, od leta 1976 naprej pa kot mandatar Skupnosti južnokoroških kmetov v Kmetijski zbornici za Koroško, kjer je odločno zastopal interese naših krajev. V petek, 6. nov. pa ga je zvezni predsednik počastil z imenovanjem za „ekonomskega svétnika". Ignac Domej kandidira na prvem mestu Skupnosti južnokoroških kmetov.

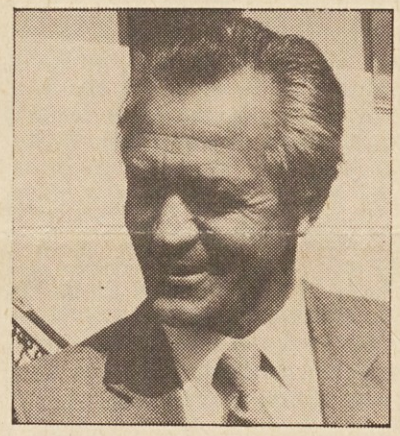

Ludvik Lesjak

LUDVIK LESJAK, pd. Postrajnik na Bregu pri Rožeku, je zastavil svojo kmetijo predvsem na živinorejo in mlečno produkcijo. Z ženo Avgustino obdelujeta kmetijo sama. Njunih šest otrok hodi še v šolo oz. na delo. Kot angažiran kmet izvaja funkcijo poslovodje Rožanskega krožka za pitanje bikov in se trudi biti pomočnik svojim stanovskim kolegom. S politiko subvencioniranja kmetov ni zadovoljen. Možnosti koriščenja kreditov bi morale biti po njegovem mnenju širše in v večji meri odvisne od okoliščin in dohodka kmetovalcev, ne pa od investicijske višine. Nujna se mu zdi uvedba ugodnejšega kredita za nakupe živine za pitanje.

Pri Skupnosti južnokoroških kmetov sodeluje Ludvik Lesjak že od leta 1963 naprej in kandidira za volitve v Kmetijsko zbornico, 15. novembra letos, na drugem mestu Skupnosti južnokoroških kmetov, liste 4.

Folti Kargl

FOLTI KARGL, pd. Jerut v Bačah, občina Bekštanj ima s svojo ženo Marijo sodobno in racionalizirano urejeno kmetijo. Živinoreja in mlečna produkcija sta mu glavni kmetijski dohodek. Ker tudi njegov donos iz kmetije ne zadošča, si je moral iskati dodatne možnosti dohodka. Zato se je odločil za dodatni zaslužek iz turizma. Ima počitniška stanovanja ob Baškem jezeru in sobe za goste. Kot aktiven zadružnik sodeluje kot odbornik v Kmečkogospodarski zadrugi Brnca in v Posojilnici Marija na Zili. Za volitve v Kmetijsko zbornico, 15. novembra, kandidira pri Skupnosti južnokoroških kmetov na 3. mestu.

4 Skupnost južnokoroških kmetov — Gemeinschaft der Südkärntner Bauern

TEDNIKOV KOMENTAR

Piše:
Nužej Tolmajer

Na svidenje v Borovljah

„Pusti peti moj'ga slavčka, kakor sem mu grlo ustavaril" se glasi geslo „Srečanja mladiskih zborov", ki ga organizira Krščanska kulturna zveza prihodnjo nedeljo v Mestni dvorani v Borovljah. Žal nam je odločitev občinskih mož, z županom Paulakom na čelu, prekrižala priprave, ki so bile v teku. Kot znano so velikovški gospodje v občinskem svetu otrokom prepovedali peti v tamkajšnji dvorani.

Treba je ponovno in jasno povedati, da s „Srečanjem mladinskih zborov" v Velikovcu nikakor nismo hoteli provocirati župana, občinskega sveta, še manj pa velikovškega prebivalstva. Sam sem bil julija letos priča, da je tudi v Velikovcu možno stvarno in resno diskutirati o manjšinski problematiki. Mislil sem in sem še vedno tega pripričanja, da je bil to znak in zelo pozitiven korak v smer mirnega sožitja med obema narodoma na Koroškem. Zato sem bil prepričan, da bo občinski svet, predvsem pa župan Paulak, rade volje ugodil naši prošnji. Tem bolj pa me je prizadela odločitev, ki je bila zelo nepričakovana. S tem, da smo hoteli prirediti „Srečanje mladinskih zborov" v Velikovcu, pa smo hoteli ugoditi tudi našim društvenikom, ki so bili in so še mnenja, da bi bilo koristno in primerno, organizirati prireditve tudi na podeželju. Ni pa to bil edini vzrok. Mislili smo namreč tudi, da bi s tako prireditvijo prispevali tudi svoj delež k boljšemu sožitju v deželi. To je bila pravzaprav tudi naša odkrita želja. Za obe narodnosti bi bila lahko prireditev začetek izravnavanja poti do soseda. Zelo vidni politični funkcionarji so prevzeli pokroviteljstvo nad to prireditvijo, kljub temu so občinski odborniki otrokom, ki so hoteli pokazati, kaj so se naučili, zaprli vrata.

Tem bolj pa smo ob vseh teh škandaloznih velikovških odločitvah veseli, da je občina Borovlje v tako kratkem času in brez vsakršnega pridržka dala na razpolago svojo dvorano.

Odkrito moram priznati, da sem ob vseh ostalih prireditvah, ki jih organiziram v okviru Krščanske kulturne zveze, najbolj srečen, ponosen in vesel nad „Srečanjem mladinskih zborov". Vesel in srečen zaradi tega, ker vidim, koliko je še idealistov, ki žrtvujejo svoj prosti čas za delo z našimi najmlajšimi. S kolikšnim veseljem in požrtvovalnostjo se posvečajo naši mladini za razne nastope! V Borovljah bo nastopilo nad 500 (!) otrok od Kanalske doline pa tja do Žvabeka.

Vesel in srečen sem, da imamo še toliko mladine, ki ima veselje do petja in glasbe. Še dobro mi je v spominu lanska tovrstna prireditev, še so mi pred očmi nasmejani in zadovoljni obrazi nastopajočih. Tudi letos naj bo „Srečanje mladinskih zborov" viden prikaz in dokaz naše življenjske volje.

Veselim se nedeljske prireditve, prepričan sem in zagotavljam, da bo sleherni, ki se bo udeležil „Srečanja" v Borovljah, odšel domov z najboljšimi vtisi. Pokroviteljstvo nad nedeljsko prireditvijo so prevzeli minister za pouk in umetnost Fred Sinowatz, namestnik deželnega glavarja Stefan Knafl, predsednik Narodnega sveta Matevž Grilc ter boroveljski župan Anton Woschitz.

Slovenska delegacija pri predsedniku italijanske vlade

Zamejski Slovenci v Italiji zadnje čase močno zahtevajo pravično in jasno rešitev slovenskega vprašanja na Tržaškem, Goriškem, Benečiji, Reziji in Kanalski dolini. Doslej so vse povojne vlade s praznimi obljubami in mogočnimi frazami zavlačevale vsakršno rešitev slovenskih zahtev ter resnično in pravično rešitev. Gre za globalno zaščito celotnega slovenskega življa v Italiji, posebej še v zvezi z izvajanjem določil osimskega sporazuma.

Sedaj pa kaže, da je vlada pripravljena, da slovensko vprašanje zdrkne z mrtve točke. V soboto, 31. oktobra, je ministrski predsednik Spadolini v Trstu na prefekturi sprejel enotno slovensko delegacijo. V delegaciji so bili: Andrej Bratuž za Slovensko skupnost (SSK), Karel Šičkovič za Slovensko kmečko-gospodarsko zvezo (SKGZ), Josip Pečenko za socialiste in senatorka Jelka Gerbec (član komunistične stranke). Slovence iz videmske pokrajine pa so zastopali Mario Garjup, Fabio Bomini in Viljem Černo.

Enotna slovenska delegacija je zahtevala za vse Slovence v Italiji, ne glede na pokrajinsko razdeljenost in trenutno pravno upoštevanost, globalno, to se pravi pravično rešitev, ki zajema celovitost slovenskega naroda v Italiji. Kot je znano, so Slovenci v Italiji pravno razdeljeni na več kategorij, tudi pokrajinsko niso združeni in prav iz tega vidika je skupen nastop Slovencev velikega pomena.

Tu ne smemo pozabiti, da je Italija skupno z narodnimi skupnosti na Južnem Tirolskem (Nemci, Ladinci, Italijani) in v dolini Aoste (francoska narodna skupnost) primerno uredila vprašanja dotičnih narodnih skupin.

Predsednik vlade, Spadolini, je dejal, da bo delal za rešitev celotnega vprašanja, tu je omenil pripravljanje organskega načrta za ureditev slovenskega vprašanja. Dejal pa je tudi, da razen za Trst (bivša cona A) vlada nikjer drugje ne bo priznala mednarodne rešitve vprašanja. **V svojem govoru je omenil tudi Slovence v videmski pokrajini. Doslej Slovencem v videmski pokrajini niso hoteli dati niti statusa narodne manjšine.**

Spadolini je nadalje povedal, da bo posebna komisija pri predsedstvu vlade skrbela za stike z narodno skupnostjo. Upajmo, da te komisije ne bo doletela ista usoda, kot je doletela kontaktni komite pri uradu zveznega kanclerja na Dunaju.

O sklicevanju na osimski sporazum na zadnjem razgovoru med Spadolinijem in enotno slovensko delegacijo pa je tržaški „Novi list" zapisal sledeče: „V političnem pogledu se je in se bo slovenska manjšina sicer še dalje sklicevala na osimsko pogodbo, vendar po našem bolj z namenom in ciljem, da po možnosti izsili razčiščenje znotraj italijanskega, političnega in strankarskega sveta, kot s kakim upanjem na stvarne uspehe. Kar zadeva Benečijo, Rezijo in Kanalsko dolino, pa smo globoko prepričani, kako bo razvoj dogodkov postopno dokazal tudi uradni Italiji, da so tamkajšnji Slovenci povsem enaki svojim bratom in sestram na Goriškem in Tržaškem, četudi oblasti v slabi veri vztrajajo pri teoriji „drugačnosti".

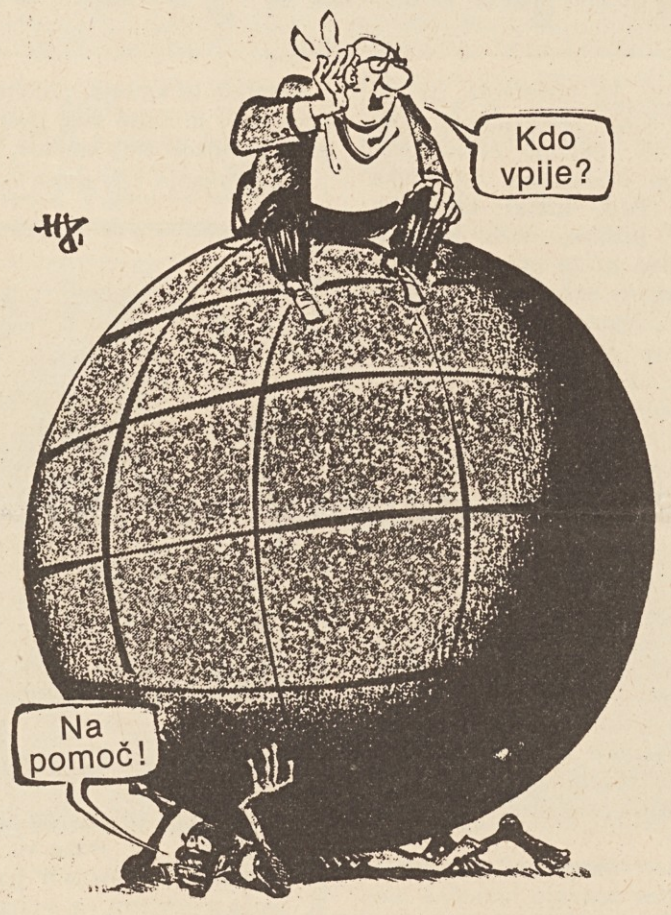

Dialog med severom in jugom (Nebenspalter)

Kery pri slovenski vladi

Zadnji teden je na povabilo izvršnega sveta skupščine obiskala Slovenijo delegacija deželne vlade Gradiščanske, ki jo je vodil deželni glavar Theodor Kery. Med drugim jo je sprejel predsednik Janez Zemljarič. Glede obiska je deželni glavar Gradiščanske poudaril, da so bili pogovori s predstavniki izvršnega sveta SR Slovenije uspešni. „V Sloveniji smo videli veliko, to je na nas napravilo velik vtis." Obe delegaciji sta se domenili o 13 točkah sodelovanja med Slovenijo in Gradiščansko. Kery: „Predvsem želimo razširiti sejemski sporazum, pogovarjali smo se o enotnem turističnem območju Slovenije, Madžarske in Gradiščanskega. Naši zdravniki želijo sodelovati s kliničnim centrom v Ljubljani, saj gradimo na Gradiščanskem dve večji bolnici."

ÖTB odlikoval Wagnerja

Deželnemu glavarju in šefu koroških socialistov, Leopoldu Wagnerju je Österreichischer Turnerbund (ÖTB) predal zlato sponko za njegovo podporo pri letošnjem telovadnem spektaklu v Beljaku. Kot znano, je Wagner prevzel častno pokroviteljstvo nad tem rjavim telovadenjem. ÖTB izdaja tudi glasilo, „Bundesturnzeitung" se imenuje. To glasilo piše po spoznanju avstrijskega sodišča ne „samo v neonacističnem, ampak tudi v fašističnem in Avstriji sovražnem duhu". To obsodbo je izreklo sodišče lani na procesu Volkswille in glasilom ÖTB-ja.

Trgovina 3. sveta se predstavlja

Pomoč deželam v razvoju, vojaški puč v eni izmed teh držav, mednarodna konferenca v mehiškem Cancunu, suša v Sahelu, lakota v Ugandi in Indiji, industrijske države potrošijo več energije in razpoložljivih snovi kot večina zemeljskega prebivalstva ... tako in še naprej bi mogli naštevati samo časopisne naslove zadnjih par mesecev in let.

Človeštvo danes ni ločeno samo v dva mogočna vojaška bloka, ob katerih se je več ali manj uveljavilo gibanje neuvrščenih. Poleg mej in drugih zaprek je človeštvo razcepljeno na site in lačne. Ta razkol pa je najhujši in najbolj žalosten, saj manjka gladujočim poleg osnovnih demokratičnih pravic — priznam, da to zveni kot farza — pač najosnovnejše hrana. Ta razkol pa ni nekaj od zgoraj danega, ne, ta razkol je načrtovan, je sistematičen. Mogočni mednarodni koncerni in družbe se poslužujejo teh revežev — v sodelovanju z dotičnimi državami — da množijo svoje profite, da rastejo njihovi bančni konti. Kdor samo malo pozna npr. vladne sloje južno- in srednjeameriških držav, ve, kako skorumpirani in kupni so ti krogi, da, naj mi je dovoljen citat iz sv. pisma, za 30 srebrnikov prodajo svoje brate in sestre.

Proti temu so se posebno zadnje čase postavili različni komiteji, organizacije, celo posamezniki, ki na različne načine lajšajo gorje ubogega in brezpravnega prebivalstva v deželah v razvoju. **Pravo sliko močnih in oblastnih krogov, ki imajo svoje ljudi povsod po svetu, pa prikazuje primer zastopnika „Arabia-Mikado", znane kavne tvrdke, ki je v funkciji honorarnega konzula Guatemale pri tamkajšnjih oblasteh zahteval takojšnjo prepoved izvoza kave preko EZA v Avstrijo.**

Take in podobne spletkarije pa nekaterih niso ustrahovale in začeli so s pomočjo prebivalstva v deželah Tretjega sveta. Tako je **Nizozemec Paul Meijs** že leta 1959 ustanovil **organizacijo SOS** v pomoč tem državam. Brez prekupčevalcev (Zwischenhandel) je začela SOS uvažati v Evropo razne izdelke, kavo, čaj in drugo, te stvari v Evropi razpečavala in izkupiček vračala proizvajalcem. V teku let se je SOS razrasla v močno, splošno evropsko organizacijo. **Avstrijska Katoliška akcija je leta 1972 navezala stike z 3-Welt-Laden v Heerlenu na Nizozemskem in kot sad teh stikov je leta 1975 bila v Salzburgu ustanovljena družba EZA (Entwicklungszusammenarbeit mit der Dritten Welt).** Takoj je EZA začela informirati prebivalstvo o dejanskem stanju v državah v razvoju ter o gibanjih samopomoči tamkajšnjega prebivalstva.

Prejšnji petek je celovška EZA vabila na obisk svoje trgovinice v Fleischbankgasse. Sekretar Katoliške akcije in sodelavec EZA, **Reinhard Lebersorger** je Našemu tedniku o namenih in prizadevanjih EZA dejal tole: **„Mi se trudimo, da zagotovimo proizvajalcem tudi odjemalca, hkrati pa jamčimo za pravično ceno. Prekupčevalci pri nas ničesar ne zaslužijo. Poleg prodajanja robe pa hočemo obširno informirati o teh deželah, kjer človekove pravice včasih niti pol fajfe vode niso vredne. Težav ni malo. Zadruge, ki so pri prodaji svojih izdelkov navezane na nas, so hkrati odvisne od instrumentov zlasti v svojih državah. Te države nabijejo na kavo visoke izvozne carine in s tem denarjem tako rekoč vzdržujejo svoje nasilje. Mi smo mnenja, da je le treba pomagati tem zadrugam, delavnicam in vsem ljudem, pa čeprav ima od tega svoje koristi dotični državni aparat."**

O nadaljnjih „podvigih" je tajnik Lebersorger dejal, da trenutno poteka akcija „kava", s katero nočemo samo pospešiti kupovanje kave iz dežel v razvoju, ampak hočemo prevbivalstvo tudi informirati o življenjskih pogojih v teh deželah, o načinu pridelovanja kave in kaj ti ljudje z izkupičkom naredijo.

Dejal je, da je EZA uspelo sodelovanje z deželsko mladino, da pripravljajo nekaj bazarjev. Posebno pa je omenil dneve srečanja med Slovensko gimnazijo in 2. zvezno gimnazijo, ko je EZA tudi razstavljala in sodelovala ...

Na informacijskem polju pa hoče EZA poleg strokovnih študij nuditi tudi slikovni, filmski in diamaterial.

Kdor vstopi v majhno trgovino, se takoj počuti domače. Postrežejo mu s kavo in v miru si more ogledati vse predmete. Poleg torbic iz jute — poznamo jih z napisom „Zweisprachig ist besser" — so tam še kave in čaji, keramika in okrasni predmeti, ki vsi pridejo iz dežel v razvoju.

Predmete kot kava in čaj, večinoma pražijo in zavijejo šele v Avstriji. Edinole tanzanijska kava — Africafe — pride zavita v Avstrijo.

Trgovina z izdelki 3. sveta v Fleischbankgasse v Celovcu

EZA pa hoče preložiti vso produkcijo v dežele izvora.

EZA noče pri vsem tem zaslužiti. Vse produkte prodajajo po cenah, ki jih predlagajo proizvajalci. Partnerji v deželah v razvoju niso berači, ki pač dobivajo vbogajme, ampak so delavci, plačani za svoje delo in svoj trud.

Sodelavci EZA se zavedajo, da ne morejo vsem pomagati, ker so njihova sredstva premajhna, beda in stiska pa velikanski. Zato pomagajo vsaj nekaterim in tako pomagajo lajšati gorje vsaj nekaterim prebivalcem.

Tekst in foto: Franc Wakounig

Umrl je pomembni slovenski pesnik, pisatelj in mislec Edvard Kocbek

Pričevalec groze in žerjavice

Edvard Kocbek, pesnik in mislec, moralist in pričevalec, odličen sin slovenskega naroda in istočasno najboljši svetovljan, je 3. novembra dokončal svojo izrazito in dramatično zemeljsko pot. Sredi časa, ko je „sonce prepreženo s pajčevino", kot je mojstrsko povedal v eni svojih nenavadnih „Jesenskih pesmi", je odšel od nas. A ne zares in za vedno, temveč le v svoji umrljivi telesni lupini. Njegov ustvarjalni duh namreč tudi vnaprej bodri in zavezuje.

Kocbek je bolj kot drugi živeči slovenski pesniki in pisatelji potrdil večploskovnost časa. Vse ude, smeri in rodove slovenskega naroda je znal osmisliti v skupni zavezanosti isti, novi, lepi in istočasno trpki in nevarni usodi. Potrjeval nas je kot novodobni slovenski kristjan, ki mu je tudi neverujoči bil blizu in celo človeško zanimiv. Kot nekaj žlahtnega in dragocenega je doumel zavezanost novim socialnim in socialističnim idejam, ki so ga kot verujočega katoličana narodno in človeško pogodile in usmerile v tvorno ak-

Piše Lev Detela

tivnos in sooblikovanje slovenskega partizanstva in nove Jugoslavije. Večsmerno se je razdal prepihu časa in se skušal odprto bližati resnici. Ta je imela več obrazov in tudi več senčnih strani. S svojimi celostnimi pojmovanji vsestranske človeške, narodne in državne demokratične odprtosti in pluralistične tolerance je vedno znova zašel v dramatične konflikte s politiko ali oblastjo. Ti konflikti pa niso bili posledice organiziranih političnih akcij, temveč paradoksalne posledice vedenjskih in bivanjskih nesporazumov. Kocbekova gibalna nuja etičnega osveščevanja

Edvard Kocbek — veliki slovenski filozof, literat, politik.

je vedno znova udarila ob meje konvencionalne politike, ki je Kocbekovo duhovno dinamiko razumela le kot politiko.

Kocbek je bil upornik. Najprej se je uprl konservativnim slovenskim predvojnim silam, ki so tudi v Sloveniji zakipele v času španske državljanske vojne. Uprl se je tisti partizanščini, ki ni znala ali hotela ustvariti resničnega novega bratskega sveta, kot jo je iskal v partizanskem dnevniku „TOVARIŠIJA". Po vojni se je uprl enostranski ideološkosti in pragmatičnosti, ker je hotel duhovno prenovo in socialno dinamičnost za vse člene in oblike slovenskega naroda. Bil je revolucionar, ki je to revolucionarnost doživljal globinsko etično in na novo razumljeno v prenovljenem „pokoncilskem" krščanstvu od spodaj navzgor. V vsem je bil spodaj, na naši zemlji, po kateri je hodil in jo slavil v novi poetični pesniški obliki in novi filozofski prispodobi. Tej so prisluhnili tudi po svetu, v Nemčiji, Italiji, Franciji. V času leta 1975 nastalega spora s slovensko politiko zaradi Kocbekove želje po globinski vsestranski narodni spravi novih generacij se je zanj odločilno zavzel tudi nemški Nobelov nagrajenec pisatelj Heinrich Böll.

Kocbek je bil človek, ki je s svojo religiozno socialnostjo tako rekoč zbil z glave krone nekronanih kraljev in cilindre tistih mogočnikov, ki so včeraj ali danes hoteli živeti in rasti čez našega slovenskega človeka, čez našo deželo in njene deželice, ki jih je slavil v zdaj svečanih in potem svatovsko veselih in končno čarovniško skrivnostnih plejadah pesmi.

Bil je človek dvajsetega stoletja, tega strašnega časa atomskih bomb in groznih vojn, hudih tehničnih in ideoloških prisil in razraščanja velikih imperialnih sil na račun malih in šibkih. Bil je človek „STRAHA IN POGUMA", „GROZE" ali „ŽERJAVICE", kot so naslovi nekaterih njegovih pesniških in proznih „POROČIL" (kar je spet naslov ene njegovih odločilnih pesniških zbirk), na mejnem prelomu časa v divjih vrtincih zares krvavega stoletja. Bil je človek eksistencialne bliskavice, ki je, kot ogenj iz topov zadnje vojne, svetila nad našimi življenjskimi mlini, ki so nas mleli v ta novi čas v novo moko in novo testo za naš današnji kruh.

Kot veliki narodnjak ni pozabil na našo vrženost v evropski prostor in v nevaren in istočasno tvoren razgovor z za nas odločujočim nemštvom in njegovo zdaj životvorno (Luther) in zdaj hudičevsko (Hitler) „kulturo". Bil je na strani malega človeka, kmeta, izgubljenca. Onemel je sredi nesrečne slovenske narodne usode. Romal je k slovenskim sobratom v Trst, Gorico, na Koroško, trepetal za slovenskega človeka v zdomstvu. Koroška in njen človek sta mu bila posebno pri srcu. V znanem „NEMŠKEM DNEVNIKU" je skušal odkriti slabost in moč današnjega koroškega slovenstva, ki ga je videl dialektično povezanega z razvojem, močjo in šibkostjo celotnega — in še posebej matičnega slovenstva. Bil je samorastnik in zato samorastniško povezan s klenim slovenskim koroškim samorastništvom. Samorastniški Kocbek, ta slovenski krščanski in socialistični pričevalec in opominjevalec, je kot evropsko prefinjeni reprezentant slovenskega osveščenega samorastništva pričeval tudi za Evropo. Videl nas je povezane s širšim geografskim, zgodovinskim in duhovnim prostorom. Zato pa je tudi vedel, da je Evropa, za katero so živele, trpele in umirale verige slovenskih prejšnjih pokolenj, dolžna, da tvorno potrdi avtentični doprinos majhnega slovenskega naroda. Odšel je mož slovenskega životvornega duhá, da živi naprej in pričuje za tvojo in mojo usodo.

Analiza Wagnerjeve pridige

(Nadaljevanje s 1. strani)

zakon o narodnih skupinah smešno klavern?

Da je marsikakšna zamisel, ki smo jo sprožili Slovenci, našla pot v manjšinsko zakonodajo, je v tej dikciji potvarjanje resnice. Če sploh, potem je šlo le za postranske zadeve in poleg tega je treba v tem sklopu omeniti, da se je nehalo za Slovence vse konstruktivno sodelovanje s trenutkom, ko smo zvedeli za ugotavljanje manjšine. V tej luči so prejšnje zamisli dejansko postale nepomembne. Ironične, neprimerne. Da smo Slovenci hoteli imeti že vselej nekako zbornično institucijo, kot pravi Wagner, ni bogoskrunstvo. Da smo pa takšno institucijo dobili s sosvetom, ki je neločljivo povezan z zakonom o narodnih skupinah, je goli cinizem. Da, Slovenci smo zato, da obstaja sosvet v okviru zakona, ki se z njim strinjamo. Dokler pa tega ni, je poglavje o sosvetu brez srečnega konca.

Večina manjšinskih organizacij na svetu meni, da je pravna zaščita avstrijskih manjšin najboljša, misli Wagner. Katera večina? Katere manjšinske organizacije? Navedli bi lahko dolgo vrsto imen najrazličnejših organizacij, ki so povsem drugega mišljenja. Ve Wagner za več takšnih, ki se z njim strinjajo in mislijo, da imamo Slovenci itak vse, česar si lahko želimo? Potlej na dan z imeni!

Baje je mednarodno znano in priznano, da Slovenci nismo več stavili nobenih dodatnih zahtev, ki bi imeli svojo podlago v državni pogodbi. To pa že ne drži. Saj nismo molčali, le da politični veljaki Operativni koledar potiskajo pod mizo. Edini problem, nadaljuje Wagner, ki je lahko kočljiv, je vprašanje, ali je naselitveno območje Slovencev sklenjeno ali ne. Kakšna formulacija! Kot da bo Wagner odločal, določal, kateri problem sme biti za Slovence kočljiv. Da je naselitveno območje koroških Slovencev za mislečega človeka neosporavano. Le intenzivnost naselitve je po krajih različna. To potrjuje šolska odredba iz leta 1945, manjšinski šolski zakon iz leta 1959, odlok bivšega glavarja Sime iz leta 1968, pa še drugi zgodovinski in politični viri potrjujejo to pravilnost.

Zakoni se morajo podrediti „dejanskim razmeram", misli Wagner, če govori o demokraciji. Hoče s tem upravičiti nedemokratično usodo zakona o krajevnih napisih, za katerega je sam glasoval? Kakšen oportunizem, da ne rečem, kakšna osmešitev demokratičnih institucij!

Če bi nekdo utegnil kljub temu podvomiti v pravilnost Wagnerjevega stališča, potlej mu je prizanešeno: Wagner pravi, da se takšna kritika ne bi vsklajala s potrebami(!) koroškega prebivalstva . . .

Mirko Kert, EL Pliberk

BESEDA ODBORNIKOV

Ponudimo boljše alternative za bodočnost

Beseda „politika" izvira iz grščine in pomeni v prvi vrsti ravnanje, ki se nanaša na državo. Državna politika naj bi utrdila državno oblast ter istočasno doprinesla svoj delež k varnosti državljanov, k mirnemu sožitju, socialni oskrbi, večji pravičnosti v družbi itd. Nalogo strankarske politike pa je naša družba pogosto videla predvsem v tem, da je treba preko strank dobiti čim večji vpliv na državo, si pridobiti oblast in jo po možnosti tudi obdržati.

Povsod, kjer je začela prevladovati strankarska politika v zgoraj opisanem stremljenju, je utrpel pluralizem, so se začeli pojavljati totalitarizmi, so se začele širiti krivičnosti. V družbi je raslo nezadovoljstvo tako dolgo, dokler državljani sami niso opravili z oblastjo. Dostikrat je zaradi oblastvenih struktur to bilo možno le v obliki revolucije ali državljanske vojne, kar pa je vedno silno kruta in krvava zadeva osebnega in skupinskega obračunavanja.

Večstrankarski sistem in po demokratičnih načelih urejena ter kontrolirana državna oblast sta brez dvoma velika pridobitev naše sodobne avstrijske družbe. Vendar smo ravno mi koroški Slovenci kot člani prav te naše družbe morali spoznati, da ne zadostuje biti le član take družbe. Treba je stalno na novo in aktivno soustvarjati tudi na strukturah gospodarskega, kulturnega in političnega razvoja naše družbe, če hočemo živeti kvalitetno življenje na vseh teh področjih.

- *Bili smo soudeleženi pri razvoju našega gospodarskega napredka, vendar smo premalo načrtovali za našo nadaljnjo narodno samobitnost. Razvoj naših gospodarskih zadrug zgovorno priča o tem!*
- *Bili smo soudeleženi pri kulturnem ustvarjanju v deželi, vendar nismo uspeli odločilno zavzeti razvoj izgube naše narodne identitete, ker nam je manjkalo ustreznega skupnega načrtovanja. V večjem delu koroške in avstrijske družbe smo ostali v bistvu anonimni. Lahko so nas izigravali enega proti drugemu — celo organizacijo proti organizaciji. Tako so nas zaposlili, nasprotniki naših življenjskih interes pa so medtem brez nas pripravili npr. sedanjo nezadovoljivo šolsko ureditev.*
- *Bili smo soudeleženi pri razvoju naših glavnih političnih struktur v deželi, vendar nismo uspeli v zadostni meri razstrupiti tako odprto kakor tudi prikrito protislovensko vzdušje v obeh večjih strankah, ker nismo dovolj načrtovali potrebne in možne protistrategije.*

Če hočemo, da bodo v bodočnosti v večji meri upoštevani naši življenjski interesi, jih moramo tudi sami artikulirati. Da pa bomo tudi v stanju postaviti naše zahteve do družbe, dežele in države, moramo sami izdelati programe za (južno) Koroško in naše specifične interese integralno povezati v splošne alternativne koncepte za naš skupni življenjski prostor.

Kaj nam je prineslo brezkonceptno (deloma tudi brezpogojno) vključevanje v obstoječe (nemške) stranke v zadnji konsekvenci:

- *Brezperspektivno šolsko zakonodajo iz leta 1959.*
- *Nasilno podiranje dvojezičnih krajevnih napisov 1972 (stranke so to sankcionirale).*
- *Dodeljevanje pravic pogojeno z nedostojanstvenim preštevanjem — revizijo gotovih delov naše avstrijske državne pogodbe.*
- *Trenutno veljavno manjšinsko zakonodajo iz leta 1976, ki v pretežnem delu dvojezičnega ozemlja negira osnovne pravice slov. državljanov. Vrhu tega je to rezultat tristrankarskega pakta, po katerem lahko prav naši največji politični nasprotniki bistveno soodločajo o naši usodi.*
- *Razkosanje dvojezičnega ozemlja, kjer so naše vasi le še podobne indijanskim rezervatom.*
- *Prepoved celo kulturnega nastopa v glavnem mestu okraja Velikovec, itd. itd.*

Ker hočemo ustvariti boljše in kvalitetnejše življenjske pogoje za našo skupnost, se bomo resneje in brez vsake strankarske opredelitve morali lotiti nerešenih vprašanj. Ne smemo zavreči vseh tistih, ki nam jezikovno ne morejo več slediti, a so pripravljeni doprinesti svoj delež k skupnosti. Konceptivnejše se moramo posluževati vseh možnosti, ki nam jih nudi demokratično urejena država, v kateri dostikrat res še živimo kot tujci v domovini.

Da je možno s konkretnimi alternativnimi koncepti marsikaj doseči, o tem pričajo marsikatera nova delovna mesta po vsej južni Koroški kot so Obir, Elan, Topšport itd. Vedeti moramo tudi, da so npr. tovarne Knecht-Filterwerk (Šmihel) in Wild (Velikovec) sadovi iniciativ domačinov. Tovarna Wild bi danes ne delovala v Velikovcu, če bi ne hoteli na vsak način preprečiti Gorenje v Pliberku.

To so obetajoči pojavi samopomoči. Prepričan sem, da bomo še uspešnejši, če bomo bolj zaupali v lastno moč in konsekventno nadaljevali samostojno pot.

Kmetje in kmetice, 15. novembra volimo Skupnost južnokoroških kmetov — LISTO 4!

PRIREDITVE

Klub slovenskih študentov v Celovcu vabi na dneve slovenskega realističnega filma

17. 11. 1981 Ivan Cankar — „Idealist“
19. 11. 1981 Ivan Cankar — na Klancu
24. 11. 1981 Prežihov Voranc — Boj na Požiravniku
26. 11. 1981 Janko Messner — Vrnitev

Vse filme bomo predvajali ob 18. uri na univerzi v sobi Z/109.

RAZSTAVA ERWINA ROBINIGA
od 7. do 15. 11. 1981, v kletni galeriji v Mestni hiši v Celovcu.
Čas odprtja: od 9. do 12. in od 14. do 19. ure

SPD „Kočna“ v Svečah vabi na
OBČNI ZBOR
ki bo v soboto, 21. 11. 1981, ob 19.00, v veliki dvorani pri Adamu v Svečah.

LITERARNI VEČER
v spomin Mirku Kumru, pd. Črčeju
Prireditelj: SPD „Edinost“ v Pliberku in društvo slov. pisateljev v Avstriji
Kraj: Posojilnica v Pliberku
Čas: nedelja, 15. 11. 1981, ob 20.00
Sodelujejo: prof. Janko Messner, Florijan Lipuš, Anita Hudl in Janez Pernat.

SLIKARSTVO IN GRAFIKE OD:
Arbeitstein Ernesta, Iska Ranó (Franziska Radek-Novak), Matthews Peter
Razstava bo odprta od 14. 11. 1981, do 30. 11. 1981.
Čas: od 16.00—19.30, in od 9.00—12.00, tudi ob nedeljah.
Prisrčno vabljeni!

SPOMINSKI KONCERT OB 2. OBLETNICI SMRTI PAVLA KERNJAKA
Prireditelj: Slovenska prosvetna zveza
Kraj: Dom glasbe v Celovcu
Čas: nedelja, 22. 11. 1981, ob 14.30

V nedeljo, 15. novembra 1981, bo nastopil ob 14.30 uri v kulturnem domu na Ziljski Bistrici
RIBNIŠKI OKTET
Koncert prireja SPD „Zila“ skupno z „Domom v Tinjah“. Pridite v kulturni dom! Prepričani smo, da boste navdušeni!

V ponedeljek je novi vodja Mohorjeve založbe v Celovcu, Franc Kattnig predstavil knjižni dar Mohorjeve družbe za leto 1982.

Knjižni dar obsega poleg letnega koledarja, ki je letos namenjen 130-letnici Mohorjeve družbe in pa tradicionalne Pratike še knjigo „Zemlja in ljudje“ od Stanka Janežiča, J. Švajncerja „Junak na kolcih/Kindheit im Dorf an der Grenze“, nadalje črtice Vinka Beličiča: „Leto borove grizlice“ in pa večernice „Prekleta kri“, napisal Karel Mauser.

Kot je dejal vodja založbe, letošnji knjižni dar še ni docela njegov otrok, kajti samo pri urejevanju koledarja je še mogel sodelovati, ostale knjige so bile že poprej določene. Posebnost letošnjega knjižnega daru je vsekakor dvojezična pripoved J. Švajncerja „Junak na kolcih“, ki je pred leti kot podlistek izhajala v graški „Neue Zeit“. Zato pa je knjiga precej debela in na žalost tudi brez vsakršne ilustracije.

Nov knjižni dar DSM:

130-letnica Mohorjeve

Koledar Družbe sv. Mohorja za leto 1982 je posvečen 130-letnici obstoja te najstarejše in zaslužne institucije celotnega slovenskega naroda. Kot je ravnatelj v pismu mohorjanom zapisal, je Družba sv. Mohorja najstarejša književna ustanova na ozemlju sedanje Avstrije. Na naslovni strani je slika cerkve v Št. Andražu/Labotska dolina, od koder je škof Anton Martin Slomšek „prenesel“ sedež lavantinske škofije v Maribor. Prav škof Slomšek je imel in podpiral zamisel ustanovitve društva za izdajanje dobrih slovenskih knjig.

Koledar Družbe sv. Mohorja je iz roda v rod zvesti spremljevalec Slovencev širom po svetu in prav zato važna vez med rojaki. Ravnatelj družbe, monsignor dr. Janko Hornböck se v posebnem članku spominja pokrovitelja skozi 36 let, celovškega škofa ddr. Jožefa Köstnerja, nato pa opisuje žalostno obdobje v zgodovini Mohorjeve, namreč izselitev na Prevalje v letih 1918—1920. Dr. Hornböck je prispeval tudi članke o zgodovini Mohorjeve do leta 1940, njeno razmerje do celjske Mohorjeve ter o dogodkih po vojni. Posebno zanimiva je rubrika „Iz Koroške zgodovine“, ki bo posebno poučna in privlačna za mlajše rodove. Ta rubrika je namenjena 40-letnici izseljevanja koroških Slovencev. Mici Olip, Franc Rehsman in Janko Tolmajer so avtorji teh prvič objavljenih prispevkov. Poseben „oddelek“ je namenjen prekomorskim Slovencem, pater Bertrand Kotnik razpravlja o hišnih imenih v Podgorjah, Vinko Mirt pa predstavlja grbe slovenskih dežel na slavoloku cesarja Maksimilijana. Velikim pisateljem in koroškim besednim ustvarjalcem ter zaslužnim rojakom poklanja koledar precej prostora. Tako se spominja Jurčiča, Aškerca in Levstika, predstavlja naše jubilante: Milko Hartmanovo, dr. Pavla Zablatnika, msgr. Filipa Milloniga, župnika Tomaža Holmarja in pa mariborskega škofa dr. Franca Krambergerja, pa tudi rajnih duhovnikov in pastirjev se spominja Družba sv. Mohorja v svojem koledarju. Ravnatelj dr. Vospernik je napisal nekaj misli o Slovenski gimnaziji, Vincenc Gotthardt o življenju v mohorjevih dijaških domovih.

Podrobno in do natankosti predstaviti mohorjevega koledarja ni mogoče, kajti koledar je, kot zmeraj, tako obširen in pester, živ in veren prikaz naše samobitnosti, naše življenjske volje, da ga priporočamo vsakomur v branje. Izklopimo brneč televizor in se vsedimo ter mirno berimo koledar Mohorjeve družbe in ostale knjige knjižnega daru za leto 1982.

Nonča vas

Te dni praznuje svoj 50. rojstni dan Poldej Cvelf, ravnatelj glavne šole v Železni Kapli. Poldeja poznamo kot lovca in pevca „z dušo in telesom“: m. dr. vneto sodeluje pri MPZ „Podjuna“ ter Lovskem pevskem zboru v Železni Kapli. Poleg tega se rad udejstvuje na športnem področju in so ga tudi izvolili za predsednika nedavno ustanovljenega športnega društva v Pliberku. (Več o tem društvu bomo poročali v eni izmed naslednjih številk NT!)

Dragi Poldej, želimo Ti za drugo petdesetletje vso srečo, predvsem pa obilo zdravja!

Slovenji Plajberk

Nedavno nas je zapustil za vedno Lovrenc Čertov st., star 79 let. K zadnjemu počitku ga je spremilo lepo število domačinov, pevci pa so mu v slovo zapeli na domu in ob odprtem grobu. Feliks Wieser se je od njega poslovil kot zastopnik EL ter osebni prijatelj.

† Franc Picej

V ponedeljek na večer se je po naših vaseh raznesla strašna novica, da je umrl vodja Gospodarske liste v škocijanski občini, Franc Picej iz Žamanj. Franc Picej je v gozdu pospravljal les in pri tem prišel ob življenje. Franc Picej je takoj po vojni začel delovati na narodnopolitičnem in kulturnem področju naše narodne skupnosti; med drugim je bil ustanovni član in odbornik škocijanske Posojilnice, član odbora SPD „Vinko Poljanec“ in sodeloval tudi v šentprimškem otroškem vrtcu. Vodil je tudi Gospodarsko listo v škocijanskem občinskem odboru, kjer je odgovorno in krepko zastopal interese občanov in svoje narodne skupnosti.

Franc Picej ni dal dosti na „veliko čast“, kot se je sam nekoč izrazil, pač pa je bil garač-delavec na obširnem narodnem polju.

Njegovi ženi, štirim otrokom, in njegovim sodelavcem izrekamo naše globoko in iskreno sožalje!

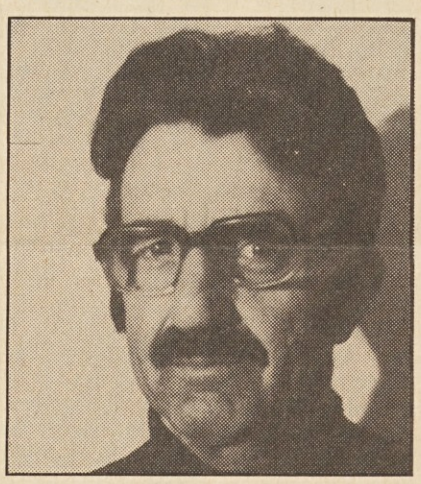

Rute

Visoko nad vasjo v gozdu stoji kapelica, za katero je skrbel **Jozej Wrolich, pd. Kranjc v Rutah.** Ta posel, ki ga je prevzel po očetu, je opravljal nad 50 let. Domačini so pravili, da spada Jozej Wrolich h kapelici, tako kot kapelica k Podgorjam. Minulo nedeljo pa je nepričakovano za vedno zatisnil svoje oči. Rajni je bil vesten in dober oče. Rad je prebiral Mohorjeve knjige in slovenske časopise, kadar mu je to dopuščal čas. Skupno s svojo ženo je pridno in vestno opravljal dela na svoji kmetiji, vedno pa si je vzel tudi čas, da je pomagal svojim sosedom, kadar so ga prosili za pomoč.

Preteklo sredo so rajnega Krajncevega očeta položili k zadnjemu počitku. Prizadeti ženi, otrokom in vsem sorodnikom izrekamo iskreno sožalje.

Celovec

Zadnjo nedeljo je imel lani ustanovljeni koroški Partizanski zbor svoj prvi koncert. V nabito polni dvorani Doma glasbe v Celovcu je nastopil skupno z moškim pevskim zborom „Janko Vincenc Harkov“ iz Radelj ob Dravi: oba zbora vodi ravenski profesor Branko Čepin. Med koncertom je prišlo tudi do pobratenja med koroškim in ljubljanskim Partizanskim pevskim zborom.

Celovec

Dvorni svétnik dr. Valentin Inzko in dipl. trgovec dr. Ernst Waldstein, predsednika nemško-slovenskega koordinacijskega odbora krške škofije, sta dobila pred kratkim eno najvišjih papeških odlikovanj za laike: papež Janez Pavel II. ju je imenoval za viteza reda sv. Silvestra. Odlikovanje sta prejela m. dr. zaradi zaslug pri pripravah na Koroško sinodo. NT se pridružuje k številnim čestitkam!

ČESTITAMO

Marici in našemu kolegu Borutu Sommereggerju se je v nedeljo rodila hčerkica, ki jo bosta krstila na ime Jana. Mladim staršem iskreno čestitamo!

*

Te dni praznuje Terezija Senica iz Marijine vasi svoj 60. rojstni dan. Naše iskrene čestitke!

*

Pred kratkim je obhajala svojo 85-letnico Dobernikova mama Ani Mošet iz Gorinčič v Rožu. Iskreno čestitamo!

*

V Doljni vasi pri Žvabeku je pred kratkim praznoval svoj 70. rojstni dan Leonhard Katz, za kar mu veljajo naše iskrene čestitke!

*

Katarini Bokalič iz Zgornje vasi pri Šentjakobu v Rožu iskreno čestitamo k njenemu 80. rojstnemu dnevu!

*

Na graški univerzi je zaključila svoj študij francoščine in germanistike Andreja Zikulnig iz Celovca. Čestitamo!

*

Kati in Hanza Furjan iz Sel praznujeta te dni svojo srebrno poroko. Številnim čestitkam se pridružuje tudi uredništvo NT!

*

V Linzu je zaključil svoj študij gospodarstva Jaki Sitter, iz Št. Jakoba v Rožu. Čestitamo!

Na povabilo Krščanske kulturne zveze in Katoliške prosvete v Celovcu predvaja

Jože Zupan iz Maribora pridige Janeza Svetokriškega

„En srečen, veseli inu vseh troštov poln dan voščim“

ponedeljek, 16. 11. 1981, ob 19.00, v Kat. domu prosvete v Tinjah

torek, 17. 11. 1981, ob 18.30, v farni cerkvi na Pečnici
Prireditelj: Katoliška prosveta na Pečnici

četrtek, 19. 11. 1981, ob 19.00, v farni cerkvi v Svečah
Prireditelj: SPD: „Kočna“ in Katoliška prosveta v Svečah

petek, 20. 11. 1981, ob 19.30, v farni dvorani v Št. Ilju
Prireditelj: Katoliška prosveta v Št. Ilju

sobota, 21. 11. 1981, ob 18.30 (po maši), v farni cerkvi v Škocijanu
Prireditelj: Katoliška prosveta v Škocijanu

nedelja, 22. 11. 1981, ob 8.30 (po maši), v farni cerkvi v Žvabeku
Prireditelj: Farna skupnost v Žvabeku

nedelja, 22. 11. 1981, ob 18.30, v farni cerkvi v Kotmari vasi
Prireditelj: Katoliška prosveta v Kotmari vasi

torek, 24. 11. 1981, ob 18.00 (po maši), v farni cerkvi v Šmarjeti v Rožu
Prireditelj: Katoliška prosveta v Šmarjeti v Rožu

Srečanje z Vorancem

torek, 17. 11. 1981, ob 10.00, v gospodinjski šoli v Šentrupertu pri Velikovcu

sreda, 18. 11. 1981, ob 14. uri, v strokovni šoli za ženske poklice v Šentjakobu v Rožu

ponedeljek, 23. 11. 1981, ob 19.00, v farni dvorani v Pliberku
Prireditelj: Katoliška prosveta v Pliberku

sreda, 25. 11. 1981, ob 20.00, v farni dvorani v Šmihelu
Prireditelj: KPD Šmihel

„Sokratov zagovor“

sreda, 18. 11. 1981, ob 19.00, v Mohorjevem dijaškem domu v Celovcu, 10.-Oktober-Straße 25
Prireditelj: SKD v Celovcu

Občinska seja v Pliberku

(Nadaljevanje z 8. strani)

ga dodatnega proračuna skoraj izenačili. K tej točki se je oglasil tudi neki efavpejevski odbornik in dejal, da podžupan Kumer (EL), ki ga ni bilo na seji, ni zadovoljen z občinskim gozdom. **Jože Partl je temu odborniku rekel, da Kumer ne potrebuje nobenega jeroba. Kumer, ki je znan kot dober in vesten kmetovalec in gospodar, nikoli ne bi zanemarjal občinskih gozdov.**

Občinski svet je sklepal tudi o dajatvah za pse. Kot pričakovano, je ta točka prinesla v občinsko sobo smeh in mnogo dovtipov. Definicije kot „poklicni pes“, „pes čuvaj“ in „ostali psi“ so gotovo pomembne za birokracijo in za višino dajatev, prebivalstvu pa le bolj malo povedo, kajti pes je pes, kot je povedal eden izmed odbornikov.

Po mnenju EL so bile predlagane dajatve previsoke in tako povišanje pasjih dajatev ni bilo sprejeto. Kot upravičeno so vse frakcije pojmovale zvišanje krajevne takse na 4 šilinge. Tudi pokopališčne dajatve so bile povišane. Zvišala se je tudi dajatev za vodne priključke vodnih zadrug Bistrica, Libuče in Šmarjeta. Tako bo stal priključek od novega leta naprej 10.800.— šil. na enoto. S tem v zvezi so se zvišale dajatve za vodne števce. Najmanjši, 3—5 cm³ bo znašal 80.— šil., srednji, 7—10 cm³ bo po 100.— šil. in največji, 20 cm³, pa po 270 šilingov, vse vključno davka na dodano vrednost (Mehrwertsteuer).

Ko so že bili pri povišanju dajatev, so sklenili še povišanje mesečnine za otroške vrtce v Pliberku in Šmihelu. Za občana znaša 400.— šil. na otroka in mesec, neobčani pa bodo morali plačati 500.— šil. Treba pa je reči, da je razlika med staro in novo tarifo samo 30.— šil.

NAŠ TEDNIK izhaja vsak četrtek. Naroča se na naslov: „Naš tednik“, Celovec, Viktringer Ring 26. 9020 Klagenfurt. — Telefon uredništva, oglasnega oddelka in uprave 72565. Naš zastopnik za Jugoslavijo ADIT-DZS, Gradišče 10, 61.000 Ljubljana, tel. 22207. Lastnik in izdajatelj: Narodni svet koroških Slovencev. — Odgovorni urednik: Hanzi Artač, Obirsko 23, 9135 Železna Kapla. — Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu. Vsi Viktringer Ring 26.

Dobrla vas:

Dan mladinskega varčevanja

Za ponedeljek, 26. oktobra, je Posojilnica Dobrla vas skupno s Posojilnico v Škocijanu ter podružnico v Šentprimožu vse svoje mlade varčevalce, s starši vred, povabila v društveno dvorano slovenskega prosvetnega društva „Srce“ v Dobrli vasi na družabni popoldan. Bil je to pravi dan mladine; saj so program oblikovale izključno le mladinske skupine s 120 sodelujočimi.

Ob 14. uri je predsednik Posojilnice v Dobrli vasi, **Štefan Sienčnik,** pozdravil vse došle, prav posebno pa mladino. V kratkih potezah je narisal pomen varčevanja

Kot prvi je seveda nastopil **domači mladinski zbor pod vodstvom Ljudmile Sturm.** Veseli smo jih bili; saj jih je bilo letos že kar 19. Z veseljem je bilo gledati te mlade obrazke, ki so s svetlimi očmi sledili njih voditeljici, ko so zapeli „Sekaj, sekaj smrečico“. Da pa se naša mladina ne bavi samo s petjem, temveč tudi z instrumenti, sta pokazala **Danijel** in **Robert Sturm.** Prvi z harmoniko, drugi s piščalko. Ljudmila, kar korajžno naprej! Pot je prava.

Ko se je zastor spet odprl, je oder bil poln drobiža. Pred seboj smo imeli **celotni otroški vrtec iz Šentprimoža pod vodstvom dveh vzgojiteljic.** Ob ritmični spremljavi so nam zapeli: „Živali v jeseni“, in „Marko skače“ ter prav ljubko zaplesali: Miške in mačke, eni že polni navdušenja, drugi še otroško razigrani. Lepo je njih življenje pod vodstvom tako vestnih vzgojiteljic.

Že po številu je nas presenetil mladinski zbor iz Škocijana. Saj jih je bilo kar blizu 30, ki so pod vodstvom učiteljic **ge. Mlinarjeve** in **Rigelnikove** zapeli: „Čmrl trobentač“ in „Enkrat je bil en škrat“. Njih program pa je nam nudil še marsikaj drugega razveseljivega. Tako: ljubko in samozavestno podani dvospev sestric **Susi** in **Rozi Matitz** „Mi smo na Koroškem doma“ ter korajžno podane deklamacije **Alfreda Starza** o tem „Kako škocijanarji šparajo“.

Višek mladinske umetniške ustvarjalnosti pa nam je nudila vitka Monika, hči ge. Mlinarjeve, s svojim baletom. Kar nam je pokazala, dokazuje njen prirojeni talent za to vrsto umetniške ustvarjalnosti. Želimo ji, da bi s svojo vztrajnostjo tudi na tem polju doživela zasluženе uspehe.

Predsednik Posojilnice je kot napovedovalec povedal, da kot naslednji nastopa „Danica“ iz Šentvida. Mnogo smo od nje pričakovali, saj nam že ime nekaj pove in to tembolj, ko vemo, da se tam z mladino požrtvovalno ukvarja mlada **Danica Kežar**, hčerka znanega očeta. Nismo bili razočarani; saj je na našem odru zbrala preko 30 fantov in deklet, ki so nam v naše nadaljnje razvedrilo, **ob spremljavi Polcerjeve na citrah,** zapeli „Po jezeru“ in ob sodelovanju **orkestra Stanka Polcerja** še venček narodnih. Za nas vse je bil pravi užitek doživeti ta mladinski nastop.

Na oder so prišli **mladi Šentlipšarji**, spet fantje in dekleta. Tudi njih je bilo blizu 30, kar dokazuje, da v Šentlipšu, kot nekdaj, tudi danes radi prepevajo. **Ta mladinski zbor ima svoj obstoj zahvaliti učiteljici Pepci Weiss,** ki z požrtvovalnostjo prihaja iz oddaljenega Pliberka, da vadi s tem mladim zborom, za kar ji gre prav posebno priznanje. Ker pa je njih nastop veljal mednarodnemu dnevu varčevanja, so nas tudi oni presenetili z mednarodnim programom. Zapeli so poleg dveh slovenskih še po eno angleško in italijansko otroško pesem. Vse jim je dobro uspelo, k čemur jim čestitamo.

Pravo presenečenje pa nam je nudila mladinska folklorna skupina iz Šentlipša pod vodstvom Irene Brežjak, Šemunove iz Plaznice, ki je po poklicu otroška vrtnarica. Kar nam je ona s svojimi devetimi pari na folklorni umetnosti pokazala, je bilo več kot razveseljivo. Navdušenje občinstva je bilo tako, da so k prvotno dvema plesoma „Jaz pa pojdem na Gorenjsko“ in „Šuštarsko“, morali dodati in še dodajati iz njih velikega znanja. Ne bi pa hotel prezreti harmonikarja **Tončeja Lužnika**, ki jih je, kot pri vseh vajah, tudi to pot zelo lepo spremljal.

V odmoru je predsednik Posojilnice, Štefan Sienčnik, našel čas, da je proštu Francu Brumniku čestital h godu in Luki ter Milki Sienčnik k njih zlati poroki. Dodal je: „Najlepše darilo Vama naj bo: polna dvorana mladine.“

Ob koncu proslave je besedo povzel še **dr. Luka Sienčnik.** Zahvalil se je svojemu bratu Štefanu za poklonjeno darilo: polno dvorano mladine, ki da je zares najlepše darilo, ki bi si ga želeti mogel.

Zahvalil se je staršem, ki svoje otroke še vzgajajo v ljubezni do domače slovenske besede. Zahvalil se je prav posebno slovenskim materam, ki se zavedajo, da s tem, če svojega otroka nauče najprvo svojega materinega jezika, mu s tem že v zibelko položе zlati dar, iz katerega bo črpal vse svoje življenje. Drugega in vsakega nadaljnjega jezika se otrok nauči hitro, če mu je v materinem jeziku bila dana osnova. Za nadaljnjo izobrazbo otroka pa starši poskrbe najbolje s tem, da ga prijavijo k slovenskemu pouku, ter ga navdušijo in mu omogočijo sodelovanje v slovenskih kulturnih organizacijah.

Zahvalil se je vsem vzgojiteljicam in vzgojiteljem, ki se z neizmerno požrtvovalnostjo bavijo z našo mladino;

Oglašujte v našem listu!

Navdušeni boroveljski mladini so delili avtograme: Križaj, Strel, Kuralt, Wallner, Groyer in Koch.

Svetovno znani smučarji v Borovljah

Nekaj izrednega, a posebno za mladino nekaj zanimivega in učinkovitega ter za mnoge nekaj nepričakovanega je dožívela **Posojilnica Borovlje (POBO) na svetovni dan varčevanja:** nam vsem znani športniki in idoli naše mladine **Bojan Križaj, Jože Kuralt, Boris Strel, Hans Wallner, Fredi Groyer in Fritz Koch** so dajali v nabito polnih prostorih Posojilnice svoje avtograme. Vsem športnikom je kar kmalu zmanjkalo kartic; Bojan Križaj je npr. razdelil nad 500 kart in bi jih še več, če bi mu jih ne zmanjkalo sredi avtogramske ure. Vsi športniki so bili nadvse presenečeni nad tolikšnim zanimanjem. Zahomčan Hans Wallner je dejal, da tako dobro organizirane in obiskane avtogramske ure še v nobeni banki ni doživel.

Poleg mladine pa so ti športniki privabili mnogo starejših ljudi, nekaj časnikarjev in celo ORF — slovenski oddelek celovškega radia, ki je ob tej priliki uspešno „slavil“ svojo premiero: prvič v zgodovini svojega obstoja je namreč prenašal 20-minutno oddajo direktno iz boroveljske posojilnice.

V oddaji je med drugimi spregovoril tudi predsednik upravnega odbora POBO Erih Užnik o važnosti in potrebi varčevanja, kar pomeni skrb za bodočnost za vsakogar. Poslovodja Flori Dovjak pa je s ponosom ugotovil, da je Posojilnica Borovlje letos prvič prekoračila mejo 1 milijarde šilingov v prometu, da so se hranilne vloge v tednu varčevanja v primerjavi z lanskim vzvišale za 40%. To pomeni, da gre Posojilnica Borovlje pravilno in uspešno pot.

Oder „Mladje“ v Mariboru

Osrednji in največji festival slovenskih poklicnih gledališč je vsakoletno „Borštnikovo srečanje“ v Mariboru. Naziv nosi po Ignaciju Borštniku, gledališkem igralcu, pesniku, dramatiku in publicistu, skratka vsestranski gledališki osebnosti. Rodil se je 1858 v Cerkljah na Gorenjskem in umrl leta 1919 v Ljubljani.

Letošnje „Borštnikovo srečanje“ je 16. po vrsti. Na programu Slovenskega narodnega gledališča Maribor je bilo od 21. do 30. oktobra.

Za oder „Mladje“ je bila veliko čast, nastopiti kot amaterska skupina v okviru festivala. Za nastop smo zbrali igro Miroslava Košute „Štirje fantje muzikantje“, ki smo jo v lanski sezoni nekajkrat igrali v več krajih na Koroškem. Z nastopom smo mogli prikazati mariborskim gledalcem kulturno dejavnost dijakov, ki se vključujejo v kulturno dejavnost koroških Slovencev.

Dan poprej smo nastopili v Mirni na Dolenjskem, kjer smo igrali za tamkajšnjo šolsko mladino. Po nastopu so nam organizatorji pokazali galerijo likovnih samorastnikov, kjer visi 400 slik naivnežev celega sveta. Nato smo si ogledali mirnsko tovarno alkoholnih in brezalkoholnih pijač. Zelo zanimiv za nas je bil pogovor s člani časnikarskega odseka na osnovni šoli o položaju koroških Slovencev. Šolarji nameravajo namreč posvetiti del šolskega časopisa temu problemu.

Miha

Krščanska kulturna zveza v Celovcu sporoča, da bo 15. novembra na Srečanje mladinskih zborov v Borovlje vozil avtobus v sledečem voznem redu (lahko se pridružijo tudi odrasli).

Celovec — Mohorjeva	12.35
Dobrla vas — Sienčnik	12.00
Zgornje Libuče — gostilna Leimisch	11.45
Nonča vas — avtobusna postaja	12.00
Galicija — gostilna Zenkl	12.15
Globasnica — Šoštar	12.10
Žvabek — pri cerkvi	11.45
Škocijan — občinska hiša	12.15
Žitara vas — Rutar	12.00
Šentlipš - pred župniščem	11.45
Šmihel — Šercer	11.55
Rožek — pred cerkvijo	13.00
Loče — pri Pušniku	13.00
Šentjakob — župnišče	13.15

Prireditev se bo začela točno (!) ob 14.30 uri.

SREČANJE

MLADINSKIH ZBOROV

nedelja, 15. november 1981, ob 14.30
v Mestni dvorani v Borovljah

Pokroviteljstvo:

Zvezni minister za pouk in umetnost **dr. Fred Sinowatz;** Namestnik deželnega glavarja **Stefan Knafl;** Predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev **dr. Matevž Grilc;** Župan mestne občine Borovlje **Anton Woschitz.**

Nastopajo otroške in mladinske skupine iz:

Žvabeka, Nonče vasi, Libuč, Šmihela pri Pliberku, Globasnice, Št. Lipša, Žitare vasi, Dobrle vasi, Škocijana, Št. Vida v Podjuni, Galicije, Celovca, Radiš, Šmarjete v Rožu, Sel, Slovenjega Plajberka, Borovelj, Sveč, Bilčovsa, Št. Ilja, Št. Jakoba v Rožu, Rožeka, Loč, Brnce, Zilske Bistrice, Ukev v Kanalski dolini.

Prireditelj: **Krščanska kulturna zveza**

PRISRČNO VABLJENI!

Nova številka „Družina in dom“

Izšla je nova, 9. številka mesečnika „Družina in dom“. Po bežnem prelistavanju je mogoče reči, da se pozna vešča in ljubezniva roka novega urednika, Franca Kattniga. Deveta številka je posvečena velikemu umetniku dr. Wernerju Bergu. „Družina in dom“ je skozi vsa leta priobčevala Bergove motive in tako črpala iz bogatega ustvarjanja samorastnika pri Rutarju. Glavne misli je napisal Lovro Kaselj, mladi umetnik Jože Boschitz pa je zapisal svoje mnenje o Bergu, kjer pravi, da je veliki umetnik Berg obravnaval probleme koroških Slovencev, ki „bomo morali čimprej najti spet svojo istovetost“ v novi družbi. Ravnatelj Valentin Vavti, ki upravlja Bergovo galerijo v Pliberku, pa obuja svoje spomine na skupno pot z Bergom.

„Družina in dom“ je družinski list in zato tudi razni članki o gospodinjstvu, gospodarjenju in kmetijstvu.

Ferdinand Woschitz, pd. Pestrc, pa se v obliki verzov spominja časov, ko so v Šmarjeti v Rožu izdelovali še mevtre in škafe, ko so bili še pintarji.

Še drug važen datum je urednik vpletel v mesečnik, namreč 130-letnico Družbe sv. Mohorja. Risanka „Velikanove drobtinice“ naj predstavi življenje škofa Slomška, soustanovitelja Mohorjeve družbe.

Mesečnik „Družina in dom“ bo vsekakor zamašil vrzel dobrega družinskega čtiva.

Veseli Obirčani . . .

V Gradcu že več kot deset let živi Obirčan, ki pozna štajersko metropolo kot lastni žep, zlasti zgodovinske in kulturne spomenike, ceste, ulice in poljske poti. Očitali so mu, da je že cel Štajerc, na kar je protestiral, češ saj še ni „krofast“. Vsekakor je menda spremljal skupino zvesto kot kakšna kitara, kar naprej, namreč preteklo nedeljo, ko si je trideset mladih Obirčanov ogledovalo drugo največje mesto Avstrije. Domače društvo „Obir“ vsako leto vabi na izlet v tuje kraje, muzeje, tovarne ipd., da se društveniki izobražujejo, širijo obseg znanja. Razgledanost ni tako samo po sebi umevna, kajti večina drugih izletnikov pozna na žalost — če vzamemo kot primer Štajersko — le Weinstraße. Tja oddrvijo že na vse zgodaj, da se lahko do ušes zalijejo z dobrim vincem — veselje, ki si ga Obirčani privoščijo šele po napetem kulturnem programu.

Pa tudi v Gradec ne gredo Obirčani kar tako sredi tedna, da bi si pasli oči pri modenmilarju in kastner-elarju, temveč v nedeljo, ko je izven muzejev vse zaprto. Špegvajte se, grešne duše!

Kako je torej bilo? Neumno vprašanje, kako je bilo. Pač tako, kakor ustreza naravi Obirčanov — veselo in zabavno. Sploh ne bi omenjal milega, po potrebi večglasnega prepevanja, saj ima Gorjanec najmanj toliko registrov kot Poljanec. Začelo se je že ob petih zjutraj pod Kovačevim oknom. Lepo in glasno, kot se spodobi. Še birtinja bi se bila zbudila, če bi se ji ravno rjuha okoli glave ne navila. Harmonija je bila popolna. Cel dan. Vino je od vseh strani letelo na mize, zjutraj sicer še ne, potem pa že. O podrobnostih se pozanimaj pri udeležencih in potrkal si boš na prsi, rekoč: sram me je, da sem tak polh in lenuh. Če še dodam, da je vižar Bretan igral na lajne, se vam bo, upam, takoj posvetilo, da je vse v cote letelo, kjerkoli smo se pojavili. Zdaj je držal mehe nad glavo, zdaj za hrbtom, drugič je že skoraj čepel na njih, harmonika pa je pela kot rajske strune. Štajerke so močno metale oči za njim, še sreča, da je bila navzoča soproga.

Za izlet je Marta naročila lepo uro, da so šibre v oknih avtobusa kar cingljale in Toni se je smehljal, češ da je prav tako. Takšno vreme je bilo, da bi ga vikal, kot žganje čisto. Ko smo si ogledovali trdnjavo Schloßberg in študirali položaj, smo skoraj pozabili na južino, take zrezke in kikerikije, da so kar štrleli čez krožnike, pa za ceno, za katero bi jih na Koroškem že pred zadnjo vojno ne dobili več. Za bajže smo skrbeli vsi, zlasti Štefi. Za mizo se je na primer pozabil zasukati, zato je šel še enkrat stranski nazaj in se nato prav obrnil. Mazal pa je take, da je Herbert dejal: Jel ti, a ni naš pob „zhrifan“ mazerja? Pravzaprav je bil vsak drugi zrel za cirkus, izven dohtarjev seveda, kje pa smo. Ogledali smo si zanimivosti mesta, stari del, srednjeveške zgradbe, gotski, baročni, renesančni in sicerščnje sloge, stolnico in farno cerkev, kjer smo zapeli eno Marijino. Obirčani niso mohamedanci, sploh pa moraš biti pobožen, če hočeš biti pravi koroški Slovenec. Delati in prepevati vsakdo zna, če le hoče. Tudi univerzo smo videli. Tam se šolajo kritične glave. V Gradcu so prvo ustanovili jezuiti, in to v času, ko je Dalmatin napisal svojo Biblijo.

Višek potovanja je bil za večino izletnikov lovski muzej v gradu Eggenberg. Kaj vse smo tam doživeli — za to bi bila potrebna posebna izdaja časopisa. V muzeju so razstavljene živali, trofeje, izjemnosti in posebnosti. Za prave lovce in ravbšice enkratno doživetje. Ni vsak srnjak vreden, da bi ga vzeli v muzej, jasno. Tudi vas ne bi bili veseli, če bi v spodnjih hlačah prišli na ohcet in bi kazali svoje bele in medle noge. Stvar mora biti nečemu podobna. In tako je v lovskih muzejih. Tja pridejo samo najzanimivejši, veliki rogovi, da se zlodej lahko skrije, in seveda nagačene živali. To se pravi „našopane“ to, kar smo hoteli narediti zjutraj z avtobusnim podjetjem, ki je prišlo po nas namesto ob petih šele ob osmih. Malo smo se že tresli pod Kovačevimi okni. Nužeju je nekajkrat butnila vsa kri v glavo, nato pa se je pomiril in z visokim tenorjem zaječal: bomo že prestali, saj je koza klanje tudi prestala. Nazaj v muzej. Tam so nagačeni zajci, medvedi, prašiči, ptiči. S sten pa molijo rogovi, da se sladkosnedežu cedijo sline ob misli na to, kako velik je moral biti pisker, da je spravil pod pokrov tolikšen kup mesa. Lovcu je rog najmanj tako svet kot kakšen svetnik na oltarju. Zato so se jim oči tako svetile, da so se ženske, ki so se nastavljale pod nogami, s spoštovanjem umikale. Peter: Huuhuu, a vidite? Bošti: Lejte, lejte, lejte! Daniel: Kje, kje, kje? Toni: Ohooo, boh, kakšne ima ta orel habe! Zunaj pred gradom pa je bil in še bo živalski vrt. Tam so se sprelivali in šopirili nespodobni pavi. Enega sva z Lizijo že lovila, da bi ga stlačila v žakelj, ki sva ga imela s sabo, da bi na poti otresla kakšno jablano, pa ni šel noter. Imel je rep kot kakšna sraka — no, za tiste, ki srake še niso videli, — kot en zlomek dolgega. Nazadnje smo obiskali še muflone. Eden nas je prav izpod čela pogledal, tako da smo rekli: bodli pa se ne bomo. Odpeljali bi se bili točno, pa smo morali čakali mojo Uršijo, ki se je, na eni nogi stoječ, štirinajst minut in sedem sekund po telefonu pogovarjala — saj še meni ni povedala, s kom.

Že je šlo sonce k božji gnadi, ko smo se vozili po hribčkih, porašćenih z vinsko trto. Duh pečenega kostanja je dražil nosnice in zbujal glad. Ustavili smo se nekje blizu cone, kjer poteka državna meja med Avstrijo in Jugoslavijo sredi ceste. To pomeni, da se je naš odlični šofer Pepi vozil po jugoslovanski strani, Essomici in Ani s tabletami pa še po avstrijski. Tam se ni težko ustaviti, saj je za vsakim grmom gostišče, vino pa teče po cesti, zato Weinstraße.

Nato se je začel še veselejši del; še sreča, da pozna naš pridevnik primernik in presežnik! Dolfi, ki se je prej držal napeto kot kakšen arabski minister za nafto, se je zrahljal, se nagnil rahlo v naslonjač in marsikatero korško rekel. Kako se je držal vsak posameznik, bomo videli šele na slikah. Vsekakor smo se lepo nasmejali, kadar je zabliskalo (iz Manfredove škatle). Pa menda ni bilo prav, da smo se tako smejali. Človek ob nedeljah ne sme biti zacuknjen in zategnjen od smeha.

In zopet sreča, ki jo Obirčani poznamo le po tem, da se ne zgodi še kaj hujšega: Točno opolnoči je zatrščalo in bili smo brez sklopke „kuplinge“.

Takoj je prispel iz Celovca modernejši avtobus, in po štiriindvajsetih urah smo bili že doma. Ni še znano, kako so se naspali društveniki, vodič, ki je precej udelaval, se je vsekakor zbudil brez glasu.

Ti, ki tako rad tlačiš posteljo, odloči se drugič, ali se še hočeš kaj naučiti, ali pa se misliš celo življenje držati mami in ženi za janko!

JES

Tovarna traktorjev

ŠTORE-FIAT

iz Slovenije organizira demonstracijo svojih traktorjev v soboto, dne 14. novembra 1981, in to:

Ob 9.30 dopoldan v Pliberku,
zbor pred Kmečko gospodarsko zadrugo Pliberk

Ob 14.00 popoldan v Globasnici,
zbor pred Kmečko gospodarsko zadrugo Globasnica

Pridite in videli boste na delu traktorje znamke FIAT, izdelane v Štorah. Vse informacije o demonstraciji dobite v Kmečki gospodarski zadrugi Globasnica, od ponedeljka do petka od 8.00 do 17.00 in v sobotah od 8.00 do 12.00 ure pod telefonsko štev. 04236/200516. Pridite in zadovoljni boste.

ŽELEZARNA ŠTORE — tovarna traktorjev

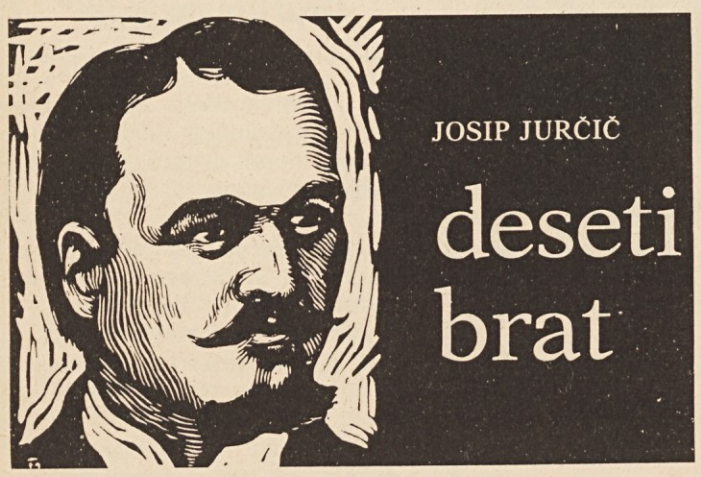

JOSIP JURČIČ

deseti brat

19.

Če bodem kaj dalje časa tu ostal, upam si pravega mladeniča napraviti iz njega. Za prvega me je bilo volje ostati le kvečjemu dve leti, ali zdaj se pomišljam in pravim, da, če bo tako ko zdaj, ostanem tri leta. Ta čas bom prislužil lep kupec in potem se vidiva, ti v zadnjem, jaz v prvem letu. Starejši moj učenec, stric prvega, pak je postal moj učitelj. Predvčerajšnjim me je bil zvabil, da sem šel ž njim v krčmo, kjer so mi kmetje veliko ponujali piti, samo nazadnje sem moral več praznih bokalov plačati. Ti na mojem mestu bi bil rekel: rad imam kmeta, dokler ga ne vidim; ali meni ni nič žal ni za denar ni za čas, ker sem se veliko naučil pri možakarjih.

Prijatelj, prijatelj, kaj bo iz mene! Včeraj, ko sem ti do tukaj pisal, govoril sem tako, precej potem sem se svojim mislim, skoro bi rekel, izneveril in danes, ko zopet pero v roke vzamem, moram govoriti drugače. Res je, predragi moj Nande, kar si trdil; res je, česar sam ne morem ali nisem mogel ni sebi ni tebi povedati: vsadila se mi je v srce čut, ki je več ko spoštovanje in prijateljstvo.

In kje je moj razum? Kaj mi veli? Pravi mi, da ne ravnam prav, da sebi in njej nesrečo na glavo nakopavam, da svojemu prijatelju Marijanu krivico delam. Pripoveduje mi um, da je vsaka misel nanjo nespametna, da njen oče ne bo nikdar dovolil, da bode nevoljen in jezen iztiral človeka iz svojega domovja, ki ni nič s seboj prinesel razen deset prstov na rokah in staro suknjo na sebi, ki je kakor služeč v njegovi hiši — in si upa vendar oči povzdigniti do nje, do njegove hčere.

Kje je tista moja glava, tista moja trdna volja, katero sem mislil, da imam? Nikjer je ni, nikdar je nisem imel.

In jaz sem eden tistih ljudi, ki so ga navduševale besede starega pesnika, ki poje: če se svet pogrezne, v razvalinah otanem mož neustrašljiv, dosleden svojim prvim namenom in načelom! Ne, samo slaba trstika, tenka šibica sem, ki raste v hitrem potoku. Vsak valček, dve združeni majhni kapljici jo zaziblje, vsaka lahka sapica jo zamaje in pošibi. Nestalnost, neznačajnost, to je podedoval vsak Evin sin od svoje matere in jaz tudi nisem brez te podedine ostal.

Pa stoj! Ni res, kar sem tu govoril.

Ni me majhen valček ganil, in me sapica premaknila! Rajši bom bujne terjatve človeškega srca primerjal goratim morskim valovom in hrupnemu viharju. Rajši se ti bom opravičeval kakor obtoževal. Nisem še omamljen ali otrpnjena je moč tolikanj, da kljuboval ne bom več dolgo, to vém.

Vdati se moram, srce tako hoče, da, vdal sem se že!

In kako bi se človek mogel ustavljati čuti, ki mu je mila, za katero mu je sam stvarnik odločil velik del srca, ki je najblažja, najlepša izmed vseh potreb njegovega notranjega višjega dela!

Pa zakaj ti pripovedujem vse te reči? Naj ti s hladno, mirno krvjó povem najin včerajšnji pogovor in potem boš sodil, zakaj je drugi del tega mojega pisma različen od prvega. Reci nato, kar hočeš, jaz pravim samo to, na mojem mestu bi ti ravno tako ravnal. To se vé, marsikdo drug bi se mi posmehoval, zato pa jaz te reči razkladam le tebi, ker ti poznaš mene in jaz tebe.

Včeraj popoldne sem se bil naveličal pisati. Mislil

od petka, 13. novembra 1981 do četrtka, 19. novembra 1981

AVSTRIJA TV LJUBLJANA

1

PETEK, 13. novembra: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Ruščina — 10.00 Šolska TV — 10.30 Tarzan v nevarnosti — 11.35 Risanka — 11.45 Divja mačka — 12.15 Vaš nastop prosim — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.30 Tom Sawyer in Huckleberry Finn — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Pan-optikum — 18.30 Mi, družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 XY-nerešeno — 21.20 Žabje perspektive — 22.10 Šport — 22.20 Nočni studio — 23.20 XY-nerešeno — 23.35 Poročila.

SOBOTA, 14. novembra: 9.00 Poročila — 9.05 Angleščina — 9.35 Francoščina — 10.05 Ruščina — 10.35 Koncert za klavir — 11.30 Nočni studio (pon.) — 12.30 Zaigraj z nami — 13.00 Poročila — 14.35 Ko se bomo spet videli — 16.00 Iz parlamenta — 17.00 Športni abc — 17.30 Morski roparji na obali — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Dvakrat sedem — 18.25 Heinz Conrads — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Šport — 20.15 Srečanje v kmečki omari — 21.50 Šport — 22.20 Avstrijsko prvenstvo (plesi) — 23.40 Poročila.

NEDELJA, 15. novembra: 11.00 Ura tiska — 12.00 Biti proti je vedno lahko — 15.10 Sleparka — 16.45 Ena, dva ali tri — 17.30 Vrtiljak — 17.45 Klub seniorjev — 18.30 Srečanje človeka z živaljo — 19.00 Avstrija v sliki — 19.25 Kristjan v času — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Šport — 20.15 Otok lakote — 21.05 Šport — 21.50 Charlie Smith — 22.45 Poročila.

PONEDELJEK, 16. novembra: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Pogled v lonec — 10.00 Šolska TV — 10.30 Ko se bomo spet videli — 11.55 Risanka — 12.00 Iz parlamenta — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.30 Lesi — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Konjske pripovedke — 18.30 Mi, družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Šport ob ponedeljkih — 21.05 Profesionalci — 21.55 Večerni šport — 22.25 Poročila.

TOREK, 17. novembra: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Angleščina — 10.00 Šolska TV — 10.30 Pustolovščina — 11.55 Ni lepše deželе... — 12.05 Risanka — 12.15 Klub seniorjev — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.25 Tudi veselje mora biti — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Leteči čoln SP 121 — 18.30 Mi, družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Argumenti — 21.15 Pozdravljen, Peter — 22.15 Videoteka — 23.45 Poročila.

SREDA, 18. novembra: 9.00 Poročila — 9.05 Tudi veselje mora biti — 9.35 Francoščina — 10.05 Šolska TV — 10.35 Primorani oče — 11.45 Možje brez živcev — 12.00 Argumenti (pon.) — 13.00 Poročila — 17.00 Lutkovna predstava — 17.30 Viki — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Smeh po receptu — 18.30 Mi, družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Oba na isti poti — 22.00 Poročila.

ČETRTEK, 19. novembra: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Dežela in ljudje — 10.00 Šolska TV — 10.30 Oba na isti poti (pon.) — 12.15 Waltonovi — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.30 Marko — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Prosim za mizo — 18.30 Mi, družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Družinski svet — 21.15 Tako gradi Amerika — 22.00 Večerni šport — 23.30 Poročila.

2

PETEK, 13. novembra: 17.30 Biti proti je vedno lahko — 18.00 Galerija — 18.30 Brez nagobčnika — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Neznana živa bitja na dnu morja — 21.00 Zanimiva raziskavanja — 21.20 Politika ob petkih — 22.20 Nevesta Frankensteina — 23.30 Poročila.

SOBOTA, 14. novembra: 15.15 Športno popoldne — 17.00 Ljuba družina — 17.45 Kdo me vzame? — 18.00 Dvakrat sedem — 18.05 Nogomet — 19.00 Trailer — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Slučaj za ljudskega odvetnika? 20.15 Flik-flak — 21.45 Vprašanja kristjana — 21.50 Pustolovščina — 21.15 Uporniki ob Liang Shan Po — 0.00 Poročila.

NEDELJA, 15. novembra: 16.00 Smuk (profesionalci) — 17.00 Nevidni svetovi — 17.45 Showaddywaddyshow — 18.30 Okay — 19.30 Kraj storitve — 21.00 Aida — 22.30 Poročila — 23.30 Intervju — 0.15 Poročila.

PONEDELJEK, 16. novembra: 18.00 Znanje danes — 18.30 Billy — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Dalas — 21.05 Šiling — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Mala trgovina groze — 23.30 Poročila.

TOREK, 17. novembra: 17.45 Šolska TV — 18.00 Orientacija — 18.30 Billy — 20.15 Prepoznate melodijo — 21.50 Deset pred deseto — 22.30 Club 2.

SREDA, 18. novembra: 18.00 Dežela in ljudje — 18.30 Billy — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Kultura ob sredah — 21.05 Prizorišča svetovne literature — 21.50 Deset pred deseto — 22.00 Doživeti dogodek — 22.20 Ljudje ob centrali — 23.05 Uporniki ob Liang Shan Po — 23.50 Poročila.

ČETRTEK, 19. novembra: 17.45 Šolska TV — 18.00 Na poti po Avstriji — 18.30 Billy — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Trič-trač — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Vprašanje za soseda — 23.30 Iz Merana: SP-šah — 0.00 Poročila.

1

PETEK, 13. novembra: 8.50 TV v šoli — 10.00 TV v šoli — 15.30 TV v šoli — 17.25 Poročila — 17.20 Padla z oblakov — 17.50 Jazz na ekranu — 18.15 Obzornik — 18.25 Sovražna propaganda I. — 18.55 Ne prezrite — 19.10 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 19.57 Propagandna oddaja — 20.00 Meso in kri — 21.30 Propagandna oddaja — 21.35 V znamenju — 21.50 Nočni kino: Violeta in Francois.

SOBOTA, 14. novembra: 8.00 Poročila — 8.05 Glasba za Cicibane — 8.25 Lolek in Bolek — 8.35 Jelenček — 9.05 Nihče kakor jaz — 9.35 Dokumentarna oddaja — 10.05 Manj znani šah — 10.30 Župan v Casterbridgeu — 11.20 Poročila — 13.25 Nogomet: Budućnost : Dinamo — 15.15 Zabava vas Kornelije Kovač — 16.10 Poročila — 16.15 Košarka: Zadar : Cibona — 17.50 Potovanje Charlesa Darwina — 18.50 Naš kraj — 19.05 Zlata ptica — 19.10 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 19.57 Propagandna oddaja — 20.00 Sobotna TV križanka — 21.40 Modni utrinki.

NEDELJA, 15. novembra: 9.25 Poročila — 9.30 Živ žav — 10.20 Ljubezen po kmečko — 11.10 TV kažipot — 11.30 Narodna glasba — 12.00 Kmetijska oddaja — 13.00 Jugoslavija, dober dan — 15.05 Poročila — 15.10 Obračun med gangsterji — 17.05 Športna poročila — 17.15 Rokomet: Dukla : Medveščak — 18.20 Reportaža nogometne tekme OFK Beograd:Železničar — 19.10 Risanka — 19.22 TV in radio nocoj — 19.24 Zrno do zrna — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 19.57 Propagandna oddaja — 20.00 Sedem sekretarjev SKOJ — 20.55 Propagandna oddaja — 21.00 Nova mladost dveh mest — Wernigerode.

PONEDELJEK, 16. novembra: 8.45 TV v šoli — 10.00 TV v šoli — 15.30 TV v šoli — 17.30 Poročila — 17.35 Ciciban, dober dan — 17.45 Odkrivanje Kartagine — 18.05 Za zdravo življenje III. — 18.15 Igra in igrače kot vzgojna metoda in sredstvo — 18.35 Obzornik — 18.45 Pop godba — 19.15 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 19.57 Propagandna oddaja — 20.00 Obisk — 21.00 Kulturne diagonale — 21.40 V znamenju.

TOREK, 17. novembra: 9.00 TV v šoli — 10.00 TV v šoli — 15.45 Šolska TV — 17.20 Poročila — 17.25 Lolek in Bolek — 17.35 Števerjan 81 — 18.05 Pisani svet — 18.35 Obzornik — 18.45 Čas, ki živi: Partizanske delavnice — 19.10 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 19.57 Propagandna oddaja — 20.00 Odprto za ustvarjalnost — 20.55 Propagandna oddaja — 21.00 Male tragedije — 22.20 V znamenju.

SREDA, 18. novembra: 9.00 TV v šoli — 10.0 TV v šoli — 17.25 Poročila — 17.30 Cirkus — 17.55 Romantika proti klasicizmu — 18.25 Obzornik — 18.40 Balet za vsakogar — 19.10 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 19.57 Propagandna oddaja — 20.00 Film tedna: Nemčija jeseni — 22.00 Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov — 22.05 V znamenju.

ČETRTEK, 19. novembra: 8.55 TV v šoli — 10.00 TV v šoli — 14.50 Šolska TV — 16.20 Poročila — 16.25 Rokomet: Kolinska Slovan : Metaloplastika — 17.45 Jelenček — 18.30 Obzornik — 18.40 Po sledeh napredka — 19.10 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 19.57 Propagandna oddaja — 20.00 Bobu bob — 21.30 Po sledeh Flamenca — 22.15 V znamenju.

2

PETEK, 13. novembra: 17.10 TVD v madžarščini — 17.30 TVD — 17.45 Plavica — 18.15 Beseda mladih — 18.45 Na svoj način — 19.30 TVD — 20.00 Porota — 20.45 Zagrebška panorama.

SOBOTA, 14. novembra: 17.15 Narodna glasba — 17.45 Glasbeni album — 18.00 Resna glasba — 19.30 TVD — 20.00 Gore sveta — 21.00 Poročila — 21.10 Feljton — 21.40 Športna sobota.

NEDELJA, 15. novembra: 16.00 Nedeljsko popoldne — 17.30 Veliki Jake — 19.00 Risanke — 19.30 TVD — 20.00 Beograjski festival Jazza 81 — 21.00 Včeraj, danes, jutri.

PONEDELJEK, 16. novembra: 17.10 TVD v madžarščini — 17.30 TVD — 17.45 Pot okoli cveta — 18.00 Miti in legende — 18.15 Izobraževalna oddaja — 18.45 Glasbena medigra — 18.50 Športna oddaja — 19.30 TVD — 20.00 Znanost in mi — 20.50 Zagrebška panorama — 21.15 Claudine.

TOREK, 17. novembra: 17.10 TVD v madžarščini — 17.30 TVD — 17.45 Otroška oddaja — 18.15 Knjige in misli — 18.45 Narodna glasba — 19.30 TVD — 20.00 Brasil fantastico — 20.55 Človek in čas — 21.25 Zagrebška panorama — 21.50 Sinovi reke.

SREDA, 18. novembra: 17.10 TVD v madžarščini — 17.30 TVD — 17.45 Neven — 18.15 Obramba in samozaščita — 18.45 Amaterski studio — 19.30 TVD — 20.00 Izbirčnica — 21.35 Zagrebška panorama — 21.55 Ljubezen po kmečko.

ČETRTEK, 19. novembra: 8.55 TVD v madžarščini — 17.30 TVD — 17.45 Mi smo smešna družina — 18.15 Znanost — 18.45 „Tikvarium" — 19.30 TVD.

RADIO CELOVEC
SLOVENSKE ODDAJE

Petek, 13. novembra:
14.10—15.00 Koroški obzornik — Iz kulturnega življenja.

Sobota, 14. novembra:
09.00—09.55 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

Nedelja, 15. novembra:
07.05—07.35 Duhovna misel — Naj pesmica naša darilo vam bo.

Ponedeljek, 16. novembra:
14.10—15.00 Koroški obzornik — Napoved sporeda — Zborovska glasba: Pevski koncert v Šmihelu (od 25. 10.).

Torek, 17. novembra:
09.30—10.00 En glažek vinca rumeni.
14.10—15.00 Koroški obzornik — Popevke. — Rdeče, rumeno, zeleno.

Sreda, 18. novembra:
14.10—15.00 Koroški obzornik — Mali recital. — Literarna oddaja.
21.00—22.00 Revija mladinskih zborov (od 15. 11.).

Četrtek, 19. novembra:
14.10—15.00 Koroški obzornik — Družinski magazin.

sem, pismo do Nandeta lahko jutri ali drevi skončam, zdaj pa naj se malo na prostem sprehodim. Ravno sonce je prav gorko sijalo, sneg se je po strehah topil; slišal sem v svojo izbico, kako se je drevje po vrtu veselo otresovalo zimskih bremen, obenem; bil je najlepši zimski dan, kakor si ga le na deželi misliti moreš. Vzamem neko knjigo, bil je menda Katul, in grem ven.

Konec vrta stoji uljnjak. Dasi čebele zdaj pozimi mirno v svojih panjevih spé, zahajam vendar skoro vsak dan tjakaj na klopco sest. Ne bom dejal, da me mika na to mesto le sonce, ki ravno tu sem vsako popoldne posebno toplo sije, ne, mar ti resnico povem, tudi zato hodim rad tjakaj brat, ker dostikrat nahajam tam Manico, s katero se kaj pomeniva. Pa da si ne boš mislil, bog vedi kaki so ti pomenki, moram ti povedati, da se nisva še nikdar drugega razgovarjala ko najpametnejše reči, nikdar do — včerajšnjega dne.

Vselej sva imela pogovore, iz katerih sem jaz veliko koristnega pridobil. Ne vem, če sem ti že povedal ali ne, da je ta deklica izobražena in razumna bolj kakor vsaka ženska, kar jih jaz poznam. Dostikrat sem se ji čudil, ko je govorila o Shakespearu, o italijanskih in nemških klasikih bolje, kakor bi bil ti govoril. Posebno rada ima Valvasorja, pozna iz njega našo domačo zgodovino skoro do pike in, ker me je dostikrat osramotila s tem, da sem bil v tem gotovo potrebnem znanju tako neveden, poprijel sem se bil še jeseni našega zgodopisca in sem ga do dna pregledal samo njej na ljubo, da sem mogel o tem govoriti. Pesmi našega menišiča Vodnika zna iz glave in, kadar začne kako deklamovati, zdi se mi za trikrat lepša, kakor če jo berem.

Usedel sem se bil na klop pred uljnjak. Bil sem nekaj nemiren, sam ne vem prav zakaj; morda so me ravno besede pekle, ki sem jih bil ravno za tebe napisal. Nisem imel nič veselja do branja; vendar, da bi se razmislil, odprem knjigo. Naletel sem na nesrečno mesto v svojem Katulu, zakaj, kar mi je prvo v oči prišlo, so bile besede:

Odi et amo. Quare id faciam fortasse requiris.
Nescio, sed fieri sentio et excrutior.

Precej teh besedi sem imel zadosti. Zdelo se mi je, da so záme in náme narejene. Zaprem knjigo in začnem — vest izpraševati. Kolikor bolj sem premišljal tisto tvojo opombo v poslednjem pismu, toliko bolj sem se preveroval, da si me prav spoznal, da je res, česar si sam nisem bil v svesti. Ali sklenil sem še enkrat tam pred uljnjakom, da se hočem premagovati, da še tebi ne povem, kaj je pravzaprav v meni, ker zdelo se mi je, da bom laglje zatrl vsako ljubezen, ki ni na pravem mestu, ako se nikomur ne odkrijem, ako še sam sebi tajim resnico, katere hladna pamet ne odobrava.

Dolgo sem menda tako sedel; sonce se je bilo že bliže na zahod pomaknilo, hladneje je bilo postalo na mojem sedežu.

Mil in prijeten glas me iz te sanjarije prebudi in, ko kvišku pogledam, vidim njo pred seboj.

Vem, da sem bil rdeč ko rak. Na pozdrav nisem mogel besede odgovoriti. Stala je pred menoj, lepša se mi ni še nikdar zdela.

„Zdaj sem vas pa motila v kakih sladkih mislih. Tako ste bili utopljeni, da mi je bilo na mar, tiho odtegniti se. Samo ženska zvedavost, kaj ima pač tak mlad širni svet odpira, da glavo podpira in resno tu sedi, kakor bi bili vsi dobri ljudje pomrli, zadržala me je," dejala je ona in se usedla ne daleč od mene na klopco.

Jaz se posiljeno nasmehnem, odgovoriti nisem vedel kaj.

„O, navsezadnje vam še rdečica v lice udarja. Že vidim, da sem vas še zalotila, ko ste kake svoje prijetne skrivnosti premišljali. Ali se dadó uganiti?"

Njena veselost je bila nalezljiva. Hitro me je minila otožnost, vdal sem se v ta pogovor in sem jih rekel: „Pač težko, da bi uganili, kaj mi je ravno po glavi rojilo, in ne bom tajil, da ima tudi nekaj skrivnostnega v sebi."

(Dalje prihodnjič)

Občni zbor Koroške dijaške zveze v Celovcu

Dne 28. 10 je imela Koroška dijaška zveza svoj redni občni zbor. Ena bistvenih točk tega občnega zbora je bila sprememba pravil. Stara pravila so še predvidevala srednješolsko in višješolsko vejo. Ker pa je višješolska veja že pred leti zaspala in so se študenti organizirali v celovškem klubu študentov, je bil skrajni čas za spremembo pravil. Tako sestoji vodstvo KDZ sedaj iz samo še enega, glavnega odbora, kateremu pomaga in svetuje pri njegovem delovanju nadzorni odbor.

Razveseljiva je bila polna mera samokritičnosti med člani KDZ. Pogumno so se upali priznati, da bi se v prejšnjih letih lahko napravilo marsikaj še boljše. Stavilo se je tudi cel kup predlogovo za nadaljnjo delovanje zveze. Samo če bomo uvideli napake in bomo lahko vedno črpali iz polnega vodnjaka novih idej, se bo lahko nadaljnjo delovanje še razširilo in poboljšalo.

Trenutno mora organizacija rešiti še nekaj internih problemov, vendar smemo upravičeno upati, da bomo te težave s sodelovanjem vseh članov kmalu premostili. Žal se nam z nekaterih strani še vedno mečejo polena pod noge in to nedvomno ovira brezhibno delovanje zveze. Upamo pa, da bodo te strani uvidele, da s tem žagajo vejo, na kateri sedimo mi vsi, saj iz mladine raste bodočnost slovenskega naroda na Koroškem. KDZ je slej ko prej eden izmed stebrov mladinskega dela med Slovenci. Zadosten dokaz za to je, da je marsikatera vodilna osebnost naše manjšine izšla iz prav te organizacije.

Za letos smo si že zastavili nekaj ciljev: po štiriletnem premoru bomo spet začeli z izdajanjem našega kulturno-političnega glasila „Problemi". Vsaka organizacija, prav posebej pa še mladinska organizacija mora imeti svoje glasilo, iz katerega se lahko jasno razbere njeno stališče do aktualnih problemov. Sploh pa je na Koroškem na tem področju občutljiv vakuum, saj ni nobenega primernega časopisja za mladino. In ta vakuum hočemo napolniti s „Problemi".

Jasno je, da bomo tudi letos nadaljevali delo odra in lutk „mladje". Eno izmed gesel KDZ je „Od mladine za mladino" in to izpolnjujemo s tema skupinama. Naši najmlajši nimajo dosti možnosti, da vidijo predstave z zanjo primerno govorjeno slovensko besedo. Zato bi bilo primerno, da bi v vsaki občini nastopala enkrat na leto vsaj ena izmed teh dveh skupin, tako da naš mladi rod sliši slovensko besedo na odru in se navduši zanjo.

Še vedno nadaljujemo s kolodvorsko akcijo. „Še vedno" zato, ker kljub prošnjam in protestom pri zveznem ministrstvu za promet nam še vendo niso potrdili našo pravico, namreč, da si lahko kupimo vozovnico v materinem jeziku. Dvojezično ozemlje so celo omejili na Pliberk, Dob in Šmihel. „ÖBB-jevski" uradniki pa so tako nesramni, da nočejo razumeti niti imena teh treh krajev. Vendar se ne potegujemo le za pravice na kolodvoru, temveč na vseh uradih. Mnogo Slovencev se žal ne poslužuje niti teh pravic, ki jih imamo. Zakaj smo se pred leti borili zanje, če jih ne uporabljamo? Zato KDZ apelira na vse, da se naj poslužujejo svojih pravic in da naj nas podpirajo pri naših akcijah. Kolodvorska akcija naj ne ostane samo akcija mladine, temveč naj postane akcija nas vseh.

Nikakor nočemo biti organizacija samo za dijake Slovenske gimnazije. Zato smo že sklenili, da bomo poglobili in navezali nove stike z drugimi slovenskimi in tudi nemškimi mladinskimi organizacijami. Cilj je, da vzpodbudimo slovensko kmečko in delavsko mladino za aktivno delovanje na narodnem področju. Kulturno življenje je sicer povsod močno razvito, na področju političnega življenja pa vlada marsikod, predvsem med mladino, letargija.

Občnemu zboru je predsedoval podpredsednik NSKS-a, Filip Warasch. Izmed dveh predlogov za nov odbor so člani KDZ potrdili sledečega: **Glavni odbor: predsednik: Rudi Vouk; podpredsednika: Magda Wernig in Hubert Mikel; tajnik: Rezi Zablatnik; namestnik: Lovrenc Kumer; blagajnik: Krista Demšar; namestnik: Gorazd Živkovič; časnikarski referent: Stanko Nachbar; namestnik: Hanzi Gastl.**

Voditelji interesnih skupnosti: Politični odsek: Branko Kolter; kulturno odsek: Miha Pasterk; športni odsek: Benjamim Wakounig; oder mladje: Rozi Tratter; lutke mladje: Pavel Zablatnik. Nadzorni odbor: Sigi Kolter, Silvo Kumer, Vincenc Gotthardt. Sosvet: Filip Warasch, dr. Pavel Apovnik, Franc Vidic.

Haupi

Občinska seja v Pliberku

Pretekla seja pliberškega občinskega sveta, ki je bila prejšnji četrtek, 5. novembra, v prostorih ljudske šole je bila seja soglasnih sklepov. Na programu so bile samo „denarne" točke. Z denarnimi sredstvi iz dodatnega proračuna bo asfaltiran prostor okoli mrtvašnice, s sredstvi iz katastrofnega fonda pa bo občina pustila popraviti komeljško cesto med Drugom in Mlinarjem. Čeprav so ta cestni del šele pred kratkim popravili, pa je neurje tako zrilo cestišče, da je znova potrebna temeljita poprava.

Na predlog finančnega in gospodarskega pododbora, ki ga vodi ravnatelj **Vauti,** je mestni svet odobril soglasno 2. redni dodatni proračun. Ravnatelj Vauti je razčlenil dohodke in izdatke in rekel, da so dohodki omogočili sklep dodatnega proračuna. Dodatni proračun je izenačen in znaša pičlih 2,5 milijona šilingov. V diskusiji je VP hotela napeljati vodo na svoj mlin in se krčevito prikazovala kor rešiteljica in pripomočnica pliberškega gospodarstva. **Odbornik EL Pliberk, Jože Partl, pa je nedvoumno dejal, da vsi nosijo in krepijo gospodarstvo in zato ni prav, če se povzdiguje samo en sloj prebivalstva.** Soglasno je občinski svet tudi sklenil povišanje sredstev za župana, čeprav je vse ščipalo v trebuhu.

Dohodki in izdatki so 2. izredne-

(Dalje na 4. strani)

Bistre dijaške glave razpravljajo o problemih koroških Slovencev.

Namizni tenis:

SŠK OBIR dobro začel

Ko gre že nogometna sezona jeseni proti koncu, se za igralce namiznega tenisa sezona šele začne. Tudi za SŠK Obir, ki igra letos drugo leto v 2 razredu vzhod, se je sezona začela 24. septembra s tekmo proti Kotmari vasi. Z velikim upanjem in tudi optimizmom smo se igralci spustili v to tekmo. V počitnicah smo razmeroma veliko trenirali, v upanju, da bomo letos bolje odrezali kot lani, ko smo dosegli 7. mesto. In kar v prvi tekmi se je že pokazalo, kaj lahko s treningom dosežeš. Kotmaro vas smo premagali 10:0. Za točke so poskrbeli Smrtnik Franc-Jožef (3), Smrtnik Zdravko (3), Smrtnik Vladimir (3) ter dvojica Smrtnik Franc-Jožef/Smrtnik Zdravko.

V drugem kolu (28. septembra) smo igrali proti novincu iz Podkrnosa. Z lahkoto smo ga premagali 10:0. Točke pa so omogočili Smrtnik Zdravko, Smrtnik Vladimir in Brumnik Gerhard (3) dvojica Smrtnik Vladimir/Smrtnik Zdravko.

V tretjem kolu (7. oktobra) pa smo se igralci že skoraj zanesli na star pregovor „v tretje pa gre rado". Nasprotnik je bil novinec DSG Fischl, katerega smo tudi premagali z 10:0. Za točke pa so poskrbeli Smrtnik Franc-Jožef, Smrtnik Vladimir in Brumnik Gerhard (po 3) ter dvojica Smrtnik Franc-Jožef/Brumnig Gerhard. Četrto tekmo smo

ŠPORT

igrali 12. oktobra v Št. Leonhardu v Labotski dolini. Mogoče smo se že preveč navadili na slabe nasprotnike, da smo v Labotski dolini le s težavo dosegli 5:5. Za točke pa so poskrbeli Polanšek Justin (2), Smrtnik Zdravko (2) ter Smrtnik Vladimir (1).

Naslednji nasprotnik pa je gostoval na Obirskem in sicer BSK KELAG. Na Obirskem se je zbralo tudi nekaj navijačev, kar je posebej razveseljivo. Celovčani so nastopili le z dvema igralcema, zato smo jih še lažje premagali z 9:1. Točke pa so si priborili Smrtnik Franc-Jožef, Smrtnik Zdravko in Polanšek Justin po 2 točki.

Zadnjo tekmo pa smo igrali v Celovcu proti KAC-u. V zelo borbeni tekmi smo jih premagali z 8:2. Za točke pa so poskrbeli Smrtnik Franc-Jožef (3), Smrtnik Zdravko (2), Polanšek Justin (2) ter dvojica Smrtnik Zdravko/Polanšek Justin (1). **Tako zasedamo od 14-ih moštev 2. mesto. Za prevoz in organizacijo še vedno zelo marljivo skrbi dr. August Brumnik. Ker to zahteva veliko požrtvovalnost, bi se mu ob tej priložnosti prav lepo zahvalil.**

SAK šolarji — NECA 6:2

Zadnjo nedeljo so na Koschatovem igrišču igrali šolarji Slovenskega atletskega kluba proti celovškemu klubu NECA in zmagali visoko z 6:2 (2:0). Gole sta dala Karl Kassl (4) in Hanzej Jenšac (2). Moramo reči, da so se vsi šolarji borili pridno in se niso zbali mraza, medtem ko so bili njihovi nasprotniki očividno zmrznjeni. Na tem mestu bi se tudi iskreno zahvalil Andreju Kumerju, ki skrbi za prevožnjo naših najmlajših nogometašev. To gotovo ni lahko, saj žrtvuje Andrej velik del svojega prostega časa za naše šolarje. Konec tedna pa bodo naši mladi nogometaši igrali proti SV Donau in želimo jim, da bi bili ponovno uspešni.

Na sliki vidite zadetek Lovrenca Kreutza, ki je z odličnim strelom poskrbel za vodstvo SAK.

Naš športni reporter

Jurij Perč

Škoda, da nismo zmagali!

Jesensko prvenstvo se je končalo. Ponovno sta se enajsterici iz Dobrle vasi in Slovenskega atletskega kluba ločili z neodločenim rezultatom. Dobrolčani so z rezultatom lahko popolnoma zadovoljni, saj so tokrat odigrali slabo tekmo, vrhu tega jim je zelo „šel na roko" mož v črnem. Prav čudil sem se, ko so dan po tekmi koroški dnevniki pisali o tekmi, da je SAK bil tisti, ki je imel terensko premoč, ter, kar je še bolj zanimivo in gotovo edinstven primer: vsi trije koroški časopisi so bili enotnega mnenja, da je za Dobrolčane prispeval svoj delež sodnik.

Slovenski atletski klub je moral nastopiti, (ker sta bila dva igralca kaznovana, Lampichler je že dolgo časa poškodovan) tokrat tudi brez napadalca Hobla. Zakaj je izostal, tega ni mogel povedati nihče. Konec koncev pa je vseeno, saj je nogomet skupinska igra in mislim, da je vsak nadomestljiv. Lovrenc Kreutz je vsekakor dokazal, da ima svoje kvalitete. Že drugič je poskrbel za edini zadetek SAK-a! V Kotmari vasi ter tokrat v Dobrli vasi. Uspel mu je zadetek, ki ga je videti le redkokrat.

Ako bi ocenili tekmo po poteku samem, potem bi bil možen le en rezultat, moštvo Slovenskega atletskega kluba bi si na vsak način zaslužilo zmago. V prvih petinštiridesetih minutah so slovenski nogometaši zamudili priliko, ko bi lahko vsem tistim Dobrolčanom (tudi igralcem), ki so se pred tekmo posmehovali slovenski ekipi, češ da niso zmožni doseči točke, kaj šele, da bi premagali nasprotnika iz Dobrle vasi. Prerokovali so visok poraz SAK-ovcev . . . Slika pa je bila precej drugačna in se je posebno v prvem polčasu zdelo, da igra le Slovenski atletski klub. Kmalu nato, ko se je pričela druga polovica srečanja, pa je Lovrenc Kreutz z odličnim strelom poskrbel za zadetek. Veselje pa ni trajalo dolgo, saj so domačini s pomočjo sodnika kmalu izenačili.

S to zadnjo tekmo v jesenskem prvenstvu zaseda SAK 5. mesto na lestvici in zaostaja za vodečim moštvom le za eno točko. Da pa končano prvenstvo ne pomeni za nogometaše počitka, je poskrbel SAK-ov odbor in trener: treningi se nadaljujejo, pozimi bodo podaljšali priprave na prvenstvo. Vigredi, meseca marca, se prvenstvo nadaljuje in takrat se bo odločilo, katero moštvo bo prestopilo prag vzhodne podlige in tekmovalo v koroški ligi.

Ko že ravno govorimo o uspehu in ciljih, se mi zdi, da je treba omeniti tudi navijače slovenskega moštva. Tako zvezstih in potrpežljivih pristašev verjetno nima nobena ekipa v vzhodni podligi. In kar je še bolj razveseljivo, vedno več jih je, vedno prihajajo novi; če bi si pogledali le nedeljsko tekmo v Dobrli vasi, bi videli, da bi brez navijačev slovenskega moštva bilo ob igrišču le nekaj posameznikov, ki pač nimajo česa delati in jim je dolgčas, zato pa grejo na igrišče. Navijači so in morajo biti tudi del kluba in bodo ob koncu prvenstva „sokrivi" — če bo uspeh, ali razočaranje.